

BEYKOZ PLANLAMA GÜNDEMİ ÇALIŞTAY RAPORU

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

İMAR VE ŞEHİRCİLİK DAİRE BAŞKANLIĞI
ŞEHİR PLANLAMA MÜDÜRLÜĞÜ
28 EYLÜL 2021, İSTANBUL

1.	GİRİŞ	2
2.	ÇALIŞTAY PROGRAMI.....	3
3.	AÇILIŞ KONUŞMALARI	4
4.	SUNUM.....	4
4.1.	ÇALIŞTAYIN AMACI.....	4
4.2.	PLANLAMA ALANI	5
4.3.	YENİ PLANLAMA GÜNDEMİ.....	7
4.4.	ÇALIŞTAY MASALARI	7
5.	ÇALIŞTAY MASALARI.....	8
5.1.	İMAR VE PLANLAMA MASASI – 1.....	8
5.2.	İMAR VE PLANLAMA MASASI – 2.....	14
5.3.	DOĞAL ALANLAR MASASI - 1.....	20
5.4.	DOĞAL ALANLAR MASASI - 2	25
5.5.	KÜLTÜREL MİRAS ve KORUMA MASASI.....	30
5.6.	EKONOMİ MASASI	37
5.7.	SOSYAL ve KÜLTÜREL YAŞAM MASASI.....	42
6.	DEĞERLENDİRME VE SONUÇLAR	47
6.1.	SORUN ALANLARI.....	47
6.2.	ÖNERİLER	49

1. GİRİŞ

İstanbul Büyükşehir Belediyesi İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı Şehir Planlama Müdürlüğü, planlama çalışmalarını; kent sakinleri, uzmanlar ve karar vericiler arasında açık diyalog ve etkileşimi teşvik eden bir yaklaşımla yürütmektedir. İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı olarak, Beykoz'da da bölgedeki sorun alanlarının net bir biçimde ortaya konması, takibinde ilgili sorunların çözümüne dair birlikte yol haritasının belirlenmesi hedeflenmektedir. Bu kapsamda Beykoz İlçesi planlama gündemine dair bölgede görev, yetki ve sorumluluğu bulunan paydaşları bir araya getirmek amacıyla Başkanlığımızca 28 Eylül 2021 Salı günü, 09.00- 15.00 saatleri arasında, İBB Beykoz Korusu Sosyal Tesislerinde Beykoz Planlama Gündemi Çalıştayı düzenlenmiştir.

Çalıştaya, Beykoz İlçesi planlama gündemine dair ilgili kamu kurumları, meslek odaları, uzmanlar ve sivil toplum bileşenleri davet edilmiştir. Çalıştayda "İmar ve Planlama", "Doğal Alanlar", "Kültürel Miras", "Ekonomi" ve "Sosyal ve Kültürel Yaşam" olmak üzere 5 temel konu başlığı belirlenmiş ve bu başlıklar özelinde çalıştay masaları oluşturulmuştur.

Gerçekleştirilen açılış konuşmaları ve sunumun ardından masalarda belirlenen konu başlıklarında Beykoz planlama gündemine dair tartışmalar yürütülmüştür. Öğleden önce gerçekleştirilen ilk oturumda, belirlenen konu başlıkları özelinde, Beykoz planlama gündemine ilişkin sorun alanları tespit edilerek not edilmiştir. Ardından söz konusu sorun alanları ilgili masa katılımcılarınca oylanarak önceliklendirilmiş ve en önemli görülen 3 temel problem belirlenmiştir. Öğleden sonra gerçekleştirilen oturum başlangıcında, tüm masalardaki moderatörlerce, moderasyonunu yaptıkları masalarda belirlenen problemler aktarılmış, ardından bu problemler arasından belirlenen 3 temel problem ifade edilmiştir. Öğleden sonra oturumunun takip eden bölümünde, tüm masalarda ilgili tema başlıklarında belirlenen 3 temel problemin çözümüne ilişkin çözüm önerileri tartışılmış ve not edilmiştir. Çalıştay sürecince tema masalarında tartışılan konular tutanak altına alınmış olup, özet şekilde bu raporun devamında paylaşılmıştır. Gerçekleştirilen Değerlendirme Oturumu'nda, tema masalarınca belirlenen 3 temel probleme ilişkin üretilen çözüm önerileri, ilgili masaların moderatörlerince, tüm çalıştay katılımcılarına aktarılmış, çalıştay yapılan kapanış konuşması ile tamamlanmıştır.

2. ÇALIŞTAY PROGRAMI

BEYKOZ PLANLAMA GÜNDEMİ ÇALIŞTAY PROGRAMI

28 EYLÜL 2021

BEYKOZ KORU TESİSLERİ

- 09.00 - 09.30** KAYIT
09.30 - 10.00 AÇILIŞ KONUŞMALARI
10.00 - 10.30 SUNUM
10.30 - 12.00 I. OTURUM
12.00 - 13.00 ÖĞLE ARASI
13.00 - 14.30 II. OTURUM
14.30 - 15.00 DEĞERLENDİRME

ÇALIŞTAY MASALARI

1. İmar ve Planlama Masası – 1

Planlama ve Yetki Alanları
Bölgedeki Mekânsal Gelişimi Yönlendiren Yasa - Yönetmelikler
Ulaşım Kararları
Parçacıl Plan ve Projeler, Parsel Bazlı Plan Teklifleri

2. İmar ve Planlama Masası – 2

Tapu ve Mülkiyet Problemleri
Dava Süreçleri
Kentsel Dönüşüm

3. Doğal Alanlar Masası – 1

Koruma Alanları Üzerindeki Baskılar
Değişen Sıf Alan Sınırları (ETBAR)
Dava Süreçleri
Parçacıl Plan ve Projeler, Parsel Bazlı Plan Teklifleri

4. Doğal Alanlar Masası – 2

Ekolojik Olarak Hassas Alanlar
Havza
Kıyı Kullanımı

5. Kültürel Miras Masası

Korunması Gerekli Somut – Somut Olmayan Kültür Varlıkları
Boğaziçi Ön Görünüm, Geri Görünüm ve Etkilenme Geçiş Alanı
(2960 Sayılı Kanun)

6. Ekonomi Masası

Tarım, Sanayi, Hizmetler Sektörleri ve Potansiyeller

7. Sosyal ve Kültürel Yaşam Masası

Beykoz'un Demografik Yapısı
Sanayinin Desantralizasyonunun Sosyal ve Kültürel Etkileri
Göç Hareketleri
Merkez - Kır Etkileşimi

3. AÇILIŞ KONUŞMALARI

Çalıştay, İBB İmar ve Şehircilik Daire Başkanı Gürkan AKGÜN'ün açılış konuşmasıyla başlamıştır. Gürkan AKGÜN; İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı olarak Beykoz İlçesi için birlikte çözüm üretilmesini ve ortak akılla bir yol haritası oluşturulmasını hedeflediklerini belirtmiştir. Boğaziçi Öngörünüm Bölgesi'nde yer alan ilçenin, sahip olduğu doğal ve kültürel değerlerinin korunması gerektiğini ifade etmiştir.

Başkan, Beykoz'da yıllardır süregelen tapu ve mülkiyet problemlerinin çözüme kavuşturulacağı bir süreçte olduklarını belirtmiş, söz konusu problemleri Büyükşehir Belediyesi, İlçe Belediyesi veya Bakanlıkların tek başına çözmesinin mümkün olmayacağını, birlikte çözüm üretebilmek için bu çalıştayda bir araya gelindiğini dile getirmiş, uygulanabilir, tüm paydaşlarca bilinen ve arkasında durulan bir planın hazırlanıp karar alıcılara iletilmesinin hedeflendiğini belirtmiştir.

Bölge ile ilgili olarak, bugüne kadar analizlerin yapıldığı ve Beykoz Muhtarlar Çalıştay'ının gerçekleştirildiği, Beykoz'da bundan sonraki süreçte imar ve planlamaya ilişkin sorunların yanı sıra sosyal ve ekonomik problemleri de göz önünde bulunduran bir vizyon çerçevesinde ilerleneceği ve çok katmanlı bir sürecin yürütüleceği Başkan tarafından ifade edilmiştir.

Son olarak diğer ilçeler için yürütülen çalışmalarda bir araya gelindiğinde başarı sağlandığı, Beykoz İlçesi'nde de mevcut parçacıl, birbiri ile ilişkisi olmayan yapının ortak akıl ile çözüme ulaştırılacağı İmar ve Şehircilik Daire Başkanı Gürkan AKGÜN tarafından ifade edilmiştir.

İmar ve Şehircilik Daire Başkanı'nın açılış konuşmasının ardından İBB Şehir Planlama Müdürlüğü'nce Beykoz İlçesi'nin tarihi, planlama geçmişi, mevcut durumu ve halihazırdaki planlama gündemini aktaran bir sunum gerçekleştirilmiştir. Takibinde İBB Şehir Planlama Müdürlüğü Katılım Koordinatörü Miray ÖZKAN çalıştay düzeni ve akışa dair bilgi vermiş ve katılımcılar masalarda Beykoz Planlama Gündemi'ne dair çalışmalarına başlamıştır.

4. SUNUM

4.1. ÇALIŞTAYIN AMACI

Beykoz sahip olduğu koruma alanları, somut ve somut olmayan kültür varlıkları, Avrupa Yakası ve İstanbul Boğazi'na bağlantı sağlayan ulaşım geçiş koridoru işlevi, İstanbul'un tarihsel üretim odaklarından olması ve sakin ve huzurlu bir yerleşim yeri nitelikleri ile İstanbul'un kuzeydeki korunması gerekli "Değer"ini temsil etmektedir.

Bununla beraber ilçedeki sosyo-ekonomik, kültürel ve mekânsal gelişim bakımından, plan yapım süreçlerini sekteye uğratan kronikleşmiş sorun alanları, kısıtlar ve ilçedeki koruma alanlarını tehdit eden riskler bulunmaktadır.

İlçede on yıllardır süregelen ve çözüm bekleyen tapu problemleri ve plansız yapılaşma, sit alanları, orman alanları, 2B ve özel orman alanları, dereler, tarım alanları ve Elmalı Su Havzası gibi koruma alanlarının tahribatı ve kaybedilme tehlikesi, yine Boğaziçi Bölgesi ve kıyı şeridinin korunması Beykoz'a dair planlama gündeminin öncelikli konularındandır.

Ayrıca planlamada yetkili birden fazla kurumun varlığı ve bu durumun etkisinde yaşanan yetki problemleri, plan bütüncülüğünü bozan, parsel bazında gerçekleştirilen plan teklifleri ve projelerin ilçede plan bütünlüğünü bozduğu görülmektedir.

Çalışmaları halen tamamlanmayan ETBAR, mevcut planların iptal edilmesi ve alınan yürütmeyi durdurma kararları, kamusal ve sosyal donatı alan ve ulaşım ve altyapı yetersizlikleri genel olarak Beykoz'daki planlama gündemine dair sorun alanlarını teşkil etmektedir.

Bu kapsamda İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin planlama süreçlerinde ana ilke olarak belirlediği katılımcı yaklaşımın, Beykoz Planlama Gündemi'ne dair bahsi geçen sorun alanlarının çözüm süreçlerinde de benimsenmesi ve bu gündeme dair bölgede yetkisi, sorumluluğu ve katkısı bulunan tüm paydaşların sürece dahil edilerek, Beykoz Planlama Gündemi'ne ilişkin birlikte yol haritasının belirlenmesi, İBB İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı'nca hedeflenmektedir. Bu amaçla ilk aşama olarak, 10 Mayıs 2021 tarihinde Beykoz Mahalle Muhtarları ile gerçekleştirilen Muhtarlar Çalıştay'ının ardından düzenlenen Kamu Kurumları, Sivil Toplum Kuruluşları ve Uzmanlar Çalıştayı ile Beykoz'daki planlama gündemine dair sorunlara katılımcı, adil ve sürdürülebilir bir planlama anlayışı ve bütüncül bir bakış açısı ile çözüm üretilmesi öngörülmektedir.

4.2. PLANLAMA ALANI

4.2.1. Genel Bilgiler

Plan bölgesinin yüz ölçümü 310,36 km², nüfusu ise 246.110 kişidir. İlçe 20'si kırsal nitelikli olmak üzere toplamda 45 mahalleden oluşmaktadır.

4.2.2. Yetki Alanları

Yetki alan sınırları bakımından incelendiğinde, ilçede hâlihazırda 5 farklı yetki alanı bulunmaktadır:

- Boğaziçi Ön Görünüm, Geri Görünüm ve Etkilenme Alanları (2960; Boğaziçi Kanunu) – İstanbul Büyükşehir Belediyesi
- Afet Riskli Alanlar (6306; Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun) (Çubuklu Mahallesi) – Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
- Turizm Alanı (Yalıköy Mahallesi) - Kültür ve Turizm Bakanlığı
- Özelleştirme Alanı (Paşabahçe Mahallesi, Riva Mahallesi) - Özelleştirme İdaresi
- Özel Proje Alanları (6292; Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanun) - Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

4.2.3. Koruma Alanları

İlçedeki koruma alanları incelendiğinde, 2960 sayılı kanuna tabi alan; doğal+tarihi sit alanı (1974 yılından beri), mücavir alan ise doğal sit alanıdır (15.11.1995). Ancak halihazırda 2960 sayılı kanuna tabi alan dışında kalan alanla ilgili sit sınırları, Bakanlıkça yürütülen ETBAR Yeni Sit Derecelendirme Çalışması kapsamında yeniden değerlendirilmektedir.

- Karma Sit Alanları; Doğal ve Tarihi (Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu 8172 sayılı karar)
- 1., 2., 3. Derece Doğal Sit Alanları (III Numaralı KTVKK 7755 sayılı karar)
- ETBAR Yeni Sit Derecelendirmesi (Cumhurbaşkanlığı 3372 sayılı karar)

4.2.4. Beykoz İlçesinde Plan Yapmaya Yetkili İdareler:

İlçede planlamaya yetkili kurumlar;

- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (Plan yapma ve onama yetkisi)
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Boğaziçi İmar Müdürlüğü (Ön Görünüm Bölgesi) (Plan yapma ve onama yetkisi)
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi (Geri Görünüm ve Etkilenme Bölgeleri) (Plan yapma ve onama yetkisi)
- Beykoz İlçe Belediyesi (Özel Proje Alanları) (Plan yapma yetkisi)
- Tarım ve Orman Bakanlığı'dır - 1/10.000 ölçekli "Polonezköy Tabiat Parkı Gelişme Revizyon Planı (Plan yapma ve onama yetkisi)

4.2.5. Meri Planlar

İlçede 9 adet Meri Nazım İmar Planı bulunmaktadır. İBB onaylı 7 plan (10.267 ha), Çevre ve Şehircilik Bakanlığı onaylı 4 plan (1872 ha), Beykoz İlçe Belediyesi onaylı 3 plan (4464 ha) bulunmaktadır. Ayrıca iptal edilen 3 adet Nazım İmar Planı (1198 ha) ve yürütmesi durdurulan 1 adet Nazım İmar Planı (174 ha) bulunmaktadır.

- o İBB Birimleri: 1/5000 Ölçekli Beykoz İlçesi Geri Görünüm ve Etkilenme Bölgesi K.A.R.N.İ.P (2. Etap) - 2018
- o İBB Birimleri: 1/5000 Ölçekli Beykoz İlçesi Geri Görünüm ve Etkilenme Bölgesi K.A.R.N.İ.P (3. Etap) - 2018
- o İBB Birimleri: Boğaziçi Doğal ve Tarihi Sit Değerlerini İçeren NİP (Öngörünüm Bölgesi) - 1983
- o İBB Birimleri: 1/5000 Ölçekli Bozhane, Göllü, Kılıçlı ve İshaklı Köyleri K.A.N.İ.P - 2011
- o İBB Birimleri: Riva (Çayağazı) Köy Merkezi K.A.N.İ.P - 2011
- o İBB Birimleri: Beykoz Koruma Amaçlı Revizyon Nazım İmar Planı (1. Etap) - 2005
- o Çevre ve Şehircilik Bakanlığı: Dereseği Mah. 8 Pafta 355 Ve 356 Parsellere İlişkin K.A.N.İ.P -2015
- o Çevre ve Şehircilik Bakanlığı: Beykoz İlçesi 268-341-343-345-346-348-360-1-(316/Tck) Parseller, 316 Ada 4 Parsel İle Tescil Harici Alanlara İlişkin 1/5000 Ölçekli K.A.N.İ.P
- o Çevre ve Şehircilik Bakanlığı: Riva-Beylik Mandıra Mevkii K.A.N.İ.P
- o Beykoz Belediyesi: 1/5000 Ölçekli Çengeldere, Fatih, Yavuzselim, Baklacı, Çiftlik ve Görele Mahalleleri K.A.N.İ.P - 2021

4.2.6. İptal - Yürütmeyi Durdurma Kararı Verilen Planlar

- o İBB Birimleri: 1/5000 Ölçekli Beykoz İlçesi Geri Görünüm ve Etkilenme Bölgesi K.A.R.N.İ.P (1. Etap) - 2017
Yürütmeyi durdurma kararı gerekçesi:
 - 1/100.000 Ölçekli ÇDP kararlarına aykırılık,
 - Boğaziçi Kanunu'na aykırılık; planın ilgili kanunda belirlenen yapılaşma şartlarını aşarak yoğunluk artırıcı nitelikte olması
- o Beykoz Belediyesi: Beykoz I. Bölge 1/5000 Ölçekli K.A.R.N.İ.P
İptal gerekçesi:
 - 1/100.000 Ölçekli ÇDP kararlarına aykırılık,
 - Planın getireceği ciddi nüfus artışı ile beraber doğal sit alanları ve doğal kaynaklar üzerinde oluşacak baskı
- o Beykoz Belediyesi: Polonezköy Köy Yerleşik Alanı 1/5000 Ölçekli K.A.N.İ.P
İptal gerekçesi:
 - Yapılaşma kararlarının Polonezköy'ün özgün mimari-tarihi dokusunu ve alanın flora ve fauna niteliğini bozucu nitelik arz etmesi
- o Çevre ve Şehircilik Bakanlığı: Mahmutşevketpaşa Mahallesi, 324, 325, ...,333,341,342 ve 134 Ada, 10 Parsellere ait K.A.N.İ.P
İptal gerekçesi:
 - 1/100.000 Ölçekli ÇDP kararlarına aykırılık,
 - Önerilen üniversite alanın doğal alanlar üzerinde oluşturacağı yapılaşma baskısı
 - Planlama bölgesinin ulaşım bağlantılarının yetersiz olması, ilgili bağlantıların doğal alanlar üzerinde oluşturacağı yapılaşma baskısı

4.3. YENİ PLANLAMA GÜNDEMİ

İBB İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı olarak, Beykoz Planlama Gündemi'ne ilişkin birlikte yol haritasının belirlenmesi amacıyla ilk aşamada 10.05.2021 tarihinde, mahallelerin ihtiyaç ve sorunlarını öğrenmek, muhtarlarımızın Beykoz Planlama Gündemi'ne dair katkıları ve çözüm önerilerini almak üzere yapılan Beykoz Muhtarlar Toplantısı ve Muhtar Mülakatları sonucunda öne çıkan konu başlıkları şu şekildedir:

- o İlçede yaşanan göç sorunları
- o Tapu problemleri
- o Hisseli parseller ile ilgili problemler
- o Altyapı sorunları ve sel baskınları
- o Hafta sonu günübirlik turizm yoğunluğu
- o Sosyal donatı alanları ihtiyacı
- o Kırsal alanların özgün niteliğinin bozulması
- o Vatandaşların süreçlere ilişkin bilgilendirilmemesi
- o Ön görünüm bölgesinde tarihi yapılarda koruma sorunları
- o İmar planlarının niteliğine ilişkin sorunlardır.

4.4. ÇALIŞTAY MASALARI

İlgili kamu kurumları, STK'lar ve uzmanların katıldığı Beykoz Planlama Gündemi Çalıştayı'nda 5 temel konu başlığında 7 masa oluşturulmasına karar verilmiştir.

- o **İmar ve Planlama Masası - 1:** Planlama ve Yetki Alanları, Bölgedeki Mekânsal Gelişimi Yönlendiren Yasa ve Yönetmelikler, Ulaşım Kararları, Parçacıl Plan ve Projeler, Parsel Bazlı Plan Teklifleri
- o **İmar ve Planlama Masası - 2:** Tapu ve Mülkiyet Problemleri, Dava Süreçleri, Kentsel Dönüşüm
- o **Doğal Alanlar Masası - 1:** Koruma Alanları Üzerindeki Baskılar, Değişen Sit Alan Sınırları (ETBAR), Dava Süreçleri, Parçacıl Plan ve Projeler, Parsel Bazlı Plan Teklifleri
- o **Doğal Alanlar Masası - 2:** Ekolojik Olarak Hassas Alanlar, Havza, Kıyı Kullanımı
- o **Kültürel Miras ve Koruma Masası:** Korunması Gerekli Somut – Somut Olmayan Kültür Varlıkları, Boğaziçi Ön Görünüm, Geri Görünüm ve Etkilenme Geçiş Alanı (2960 Sayılı Kanun)
- o **Ekonomi Masası:** Tarım, Sanayi ve Hizmetler Sektörleri ve Potansiyeller
- o **Sosyal ve Kültürel Yaşam Masası:** Beykoz'un Demografik Yapısı, Sanayinin Desantralizasyonunun Sosyal ve Kültürel Etkileri, Göç Hareketleri, Merkez-Kır Etkileşimi

5. ÇALIŞTAY MASALARI

5.1. İMAR VE PLANLAMA MASASI – 1

İMAR ve PLANLAMA - 1 MASASI KATILIMCILARI	
AD-SOYAD	GÖREV/TEMSİLİYET
FATİH DOĞAN (MODERATÖR)	İBB ŞEHİR PLANLAMA MÜDÜRÜ
SEYHAN ÖZÇELİK (RAPORTÖR)	İBB ŞEHİR PLANLAMA MÜDÜRLÜĞÜ
ELÇİN KARAOĞLU	İBB BOĞAZİÇİ İMAR ŞUBE MÜDÜRÜ
YÜCEL YATKIN	İBB BOĞAZİÇİ İMAR ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
GÜRKAN KAYA	KİPTAŞ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI
BURÇİN ERHAN KİP	BEYKOZ BELEDİYESİ PLAN VE PROJE MÜDÜRLÜĞÜ
HÜNKAR ALTINER	İBB HARİTA MÜDÜRLÜĞÜ
CEYHUN TANRIKUL	İETT - BEYKOZ İLÇE SORUMLUSU
UĞUR CORA	İETT - BEYKOZ İLÇE SORUMLUSU
PELİN PINAR GİRİTLİOĞLU	ŞEHİR PLANCILARI ODASI İSTANBUL ŞUBESİ
HALİT KILIÇ	GEÇMİŞ DÖNEM BEYKOZ BELEDİYESİ CHP MECLİS ÜYESİ-MİMAR

İLK OTURUM

Çalıştayın ilk oturumunda moderatörün açılış konuşmasının ardından katılımcılar kendilerini tanıtmış ve Beykoz'da imar ve planlamaya ilişkin sorunlara yönelik fikirlerini paylaşmışlardır.

Fatih DOĞAN

Beykoz'un çok farklı gelir gruplarının bir arada yaşadığı bir ilçe olduğunu, korunması gereken doğal ve kıyı alanlarının bulunduğunu belirtmiştir. Gününbirlik ziyaretçi baskısı ve 2B arazilerinden kaynaklanan sorunlar yaşandığını dile getirmiş; alanın tümünü yönetebilmek için iyi bir iletişim sistemi kurulması gerektiğini ifade etmiştir.

Çalışmaları devam etmekte olan ETBAR'a (Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Raporu) göre plan hazırlamanın getirdiği çeşitli kısıtlardan ve bu durumun sakinlerin hayatını etkilediğinden bahsetmiştir.

Hızlı bir şekilde hayata geçirilebilecek, etkin planların nasıl hazırlanabileceği tartışmasını gündeme getirmiştir.

Pelin Pınar GİRİTLİOĞLU

Beykoz'un İstanbul'un tamamında görülen tüm imar sorunlarını içinde barındıran bir ilçe olduğunu belirtmiştir. Birçok fabrikanın yer aldığı, bir zamanlar sanayi merkezi olan ilçenin zamanla üretim kimliğini kaybettiğini ifade etmiştir.

Enformel yapılaşma ve 2B alanlarından kaynaklanan sorunlara değinmiştir. Yetki parçalanmasının ilçe için önemli bir problem olduğunu, planlamanın yönetimi meselesinin ele alınması gerektiğini vurgulamıştır.

Hünkar ALTINER

Beykoz İlçesi Boğaziçi öngörünüm ve geri görünüm bölgelerinde gecekonduların bulunduğunu, söz konusu yapıların genelde İBB ya da Hazine Bakanlığı arazi üzerinde olduğunu belirtmiş; buradaki sakinlerin müstakil tapu talebinden bahsetmiştir.

Beykoz için öncelikle bir mülkiyet düzenlemesi yapıp imara elverişli parseller oluşturulacağını aktarmış, sakinlere seçme imkânı tanıyan çözümler üretilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Elçin KARAOĞLU

Beykoz'un Boğaziçi Öngörünüm Bölgesi'nde yer alması ve doğal mirası nedeniyle korunması gereken bir alan olduğunu belirtmiştir. İlçenin daha önceleri üretim ilişkilerinin bir parçası olduğunu dile getirmiştir.

Plan sınırları içinde öngörünüm, geri görünüm, doğal sit gibi farklı yetki alanları bulunduğundan planlama süreçlerinde paydaş kurumlarla doğru ilişki ve iletişim kurulmasının önemini vurgulamıştır.

Bölgenin uzun süre plansız kalması nedeniyle sorunların üst üste geldiğini, donatı alanlarının, altyapı problemlerinin bugüne kadarki planlarla çözülmediğini belirtmiştir. Yasadışı yapılaşmanın da önemli bir problem olduğuna dikkat çekmiştir.

Pelin Pınar GİRİTLİOĞLU

Yasalara uygun olsa dahi planlama ilkelerine uygun hazırlanmayan planların orman alanlarının kaybına sebebiyet verdiğine dikkat çekmiştir.

Gürkan KAYA

Özellikle üst gelir grubunun Beykoz'da yoğun bir konut talebi olduğunu dile getirmiştir. İlçede çok fazla özel orman alanı bulunduğunu ve buralarda villa tipi yapılaşmaların olduğunu; orman arazilerinin yasal çerçevede imara açıldığını ifade etmiştir.

2B ve özel orman alanlarına yönelik bir düzenleme getirilerek bu baskının önüne geçilebileceğini belirtmiştir. Orman Kanunu'nda yer alan özel orman alanlarında *"yatay alanın yüzde altısını (%6) geçmemek şartıyla onaylı imar planlarına uygun inşaat yapılabilir"* ifadesinde inşaat alanının düşürülmesini örnek olarak vermiştir.

Beykoz'da hem kamu hem özel mülkiyet işgalleri olduğunu, özel mülkiyet işgali olması durumunda çözüm üretmenin daha maliyetli olduğunu ifade etmiştir.

Burçin Erhan KİP

1/100.000 ölçekli çevre düzeni planında tasarım hataları bulunduğunu, hesaplanan yoğunluk değerlerinin tartışmalı olduğunu belirtmiştir.

Mevzuatın sürekli değişmesinin (orman, imar, kültür ve tabiat varlıklarını koruma kanunu vb.) plan sürecini etkilediğini ifade etmiştir.

Plansızlıktan ziyade var olan dava süreçleri nedeniyle yaşatılamayan planların problem olduğunu vurgulamıştır.

Kimi durumlarda bilirkişi incelemelerinin uygun şekilde yapılmadığını, alınan kararların (planda donatı altında kalan yerler için parsel bazında iptal kararları vb.) planın uygulanmasına engel teşkil ettiğini belirtmiştir.

Özel orman konusunda, şahsi mülkiyetin devlet tarafından korunması gerektiğini dile getirmiştir.

Uğur CORA

Beykoz'da bazı bölgelerde yoğunluğun çok fazla olduğunu; buralarda herhangi bir çalışma olması durumunda (yol, İSKİ, vb.) tek şerit kapansa dahi trafiğin tümünden tıkanıldığını ifade etmiştir.

Beykoz'un özellikle kırsal alanlarında yasadışı yapılaşma olduğunu; sonrasında buralarda altyapı talebi edildiğinde kaynak sıkıntısı yaşandığını belirtmiştir.

Ulaşımın Beykoz genelinde İETT ile sağlandığını ve yollardaki darboğazın en büyük sorun olduğunu dile getirmiştir.

3.köprü bağlantı yollarının şu an için alternatif güzergâhlar olarak kullanıldığını belirtmiştir.

Halit KILIÇ

Şu anda yapımı devam eden planlar olduğunu ve aynı zamanda Bakanlıkça ETBAR çalışmalarının da sürdüğünü belirtmiştir. Sit derecelerinin değiştirilmesinin planlama sürecinde yol açtığı problemlere değinmiştir.

Önceki planda Kuzey Marmara Otoyolu'na ilişkin kararlar olduğunu, güzergahı değişen otoyola ilişkin düzeltmelerin yeni planda yapılması gerektiğini belirtmiştir.

Beykoz İlçesi genelinde çok fazla 2B alanı olduğunu belirtmiş; proje alanları, özel orman alanları, tarım alanları gibi farklı nitelikteki parçalı alanların planlama sürecini tıkladığını ifade etmiştir.

Burçin Erhan KİP

Üst ölçekli plan kararları nedeniyle bir parçalanmışlığın söz konusu olduğunu ifade etmiştir.

1995 yılında doğal sit kararı alındığından beri (*Boğaziçi sit sınırı dışında kalan alanların İstanbul Kuzey Kesimi Karadeniz Kuşağı adıyla Doğal Sit ilan edilmesi*) çözölemeyen problemler olduğunu; sit alanı ilanından sonra ruhsat alamayan kişiler bulunduğunu, özel mülkiyetin korunamadığını belirtmiştir.

Halit KILIÇ

Özel orman alanlarında yapılaşmanın en çok %6 olarak hesaplanması konusunun farklı yorumlandığını, buradaki koşulların daha açık bir şekilde tanımlanması gerektiğini vurgulamıştır.

(*Orman Kanunu'nun 52. maddesi kapsamında şehir, kasaba, köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerlerdeki özel orman alanlarında; Kanunun 17. maddesine göre izin alınmak ve yatay alanın yüzde altısını (%6) geçmemek şartıyla onaylı imar planlarına uygun inşaat yapılabilir*)

ETBAR'da (Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Raporu) alınan bazı hatalı kararlar olduğunu ifade etmiştir.

Burçin Erhan KİP

ETBAR'da alınan bazı kararların yerinde olmadığını belirtmiş; doğal sınırlar belirlenirken (orman, sit alanı vs.) idari sınırların referans alınmasını örnek olarak vermiştir.

TCDD'nin yürüttüğü hızlı tren projesine ilişkin olarak; güzergâhın planlara işlendiğini, hattın öngörünüm, geri görünüm ve etkilenme bölgelerinden geçtiğini belirtmiştir. Kamulaştırma maliyetleri yüksek bir proje olduğunu ifade etmiştir. Tren hattı Beykoz İlçesinden geçse de burada durağı olmadığından ilçe sakinlerine çok hizmet etmeyeceğini dile getirmiştir.

Yetki karmaşası sorununa değinmiş, okul alanlarını örnek vermiştir. Millî Eğitim Bakanlığı'nın yürüttüğü okul projeleri olduğunu, kamu yatırımlarında parsel bazında planları onaylamak durumunda kaldıklarını belirtmiştir.

Tarım alanlarının tarım niteliklerinin tespitinin yapılamamasının bir sorun olduğunu ifade etmiştir.

Pelin Pınar GİRİTLİOĞLU

Beykoz'un biyolojik çeşitliliği çok olan bir ilçe olduğunu belirtmiş, böyle alanlarda "ekolojik etki değerlendirmesi" yapılması gerektiğini vurgulamıştır. Kuzey Marmara Otoyolu projesi kapsamında böyle bir çalışma yürütülmesinin gerekli olduğunu ifade etmiştir.

Ekolojik Etki Değerlendirmesinin, Çevresel Etki Değerlendirme Raporundan (ÇED) farkına değinmiştir.

Hünkar ALTINER

Yasadışı yapılaşma nedeniyle meri planlar ile arazideki fiili durum uyuşmadığından planlama sırasında parsel oluşturmada güçlük yaşandığını belirtmiştir.

İlk oturumda yürütülen tartışmalar sonucunda öne çıkan sorunlar maddeler halinde listelenmiş ve tahtaya yazılmıştır:

- Kırsal kimliğin giderek yok olması, mahalleye dönüşen köyler (4 oy)
- Üretim kimliğinin yok olması (0 oy)
- Planlamadaki yetki parçalanması (bakanlığın onayladığı parçacıl planlar) ve sürekli değişen mevzuat (7 oy)
- Çevre Düzeni Planı'nın mekânsal ve yoğunluk kararlarının hatalı olması (2 oy)
- Kaçak yapılaşmanın imar aflarıyla meşrulaştırılmasının planlamaya olumsuz etkisi (0 oy)
- Özel orman ve 2B alanları gibi doğal alanlar üzerinde baskı yaratabilecek konut talebi, barınma ve kentsel dönüşüm talebi (4 oy)
- Yetersiz sosyal ve teknik altyapı alanları (1 oy)
- Meri planlar ile fiili durumun örtüşmemesi nedeniyle imar uygulamasında sorunlar yaşanması (2 oy)
- Vatandaşın müstakil tapu talebi ve özel mülkiyet işgalleri (2 oy)
- Dava süreçleri nedeniyle planların yaşatılamaması (0 oy)
- Köylerdeki yeni yapılaşma nedeniyle oluşan ulaşım talebinin karşılanamaması (1 oy)
- ETBAR sürecinin uzun sürmesi ve hatalı kararların verilmesi (0 oy)
- Çelişen mevzuat nedeniyle koruma politikalarının uygulanamaması (0 oy)
- Plan değişikliklerinde ekolojik etki değerlendirmesi çalışmasının yapılmaması (0 oy)
- Tarımsal arazi kullanım planlarının hazırlanmaması (0 oy)

Masadaki katılımcılar tarafından yapılan oylama sonucunda en çok oyu alan üç sorun öncelikli olarak belirlenmiştir:

1. Planlamadaki yetki parçalanması (bakanlığın onayladığı parçacıl planlar) ve sürekli değişen mevzuat.
2. Kırsal kimliğin giderek yok olması, mahalleye dönüşen köyler.
3. Özel orman ve 2B alanları gibi doğal alanlar üzerinde baskı yaratabilecek konut talebi, barınma ve kentsel dönüşüm talebi.

İKİNCİ OTURUM

İlk oturumun ardından ara verilmiştir. İkinci oturum başlangıcında tüm moderatörler kendi masalarında öne çıkan sorunları diğer katılımcılar ile paylaşmışlardır. Sonrasında her masada öne çıkan üç soruna ilişkin çözüm önerileri üretilmiştir.

Pelin Pınar GİRİTLİOĞLU

İdari statü değişikliği olsa da Beykoz'un bazı mahallelerinin hala kırsal özelliğini koruduğunu ve böyle kalmalarının daha uygun olacağını, buraların İstanbul'un son köyleri olduğunu belirtmiştir.

Söz konusu kırsal mahallelere ilişkin "kırsal planlama ilkelerinin" üretilmesi gerektiğini, bu bağlamda yapı tipolojilerinin oluşturulabileceğini dile getirmiştir.

İstihdam ile kırsal üretim sürekliliğinin sağlanması gerektiğini vurgulamıştır.

Burçin Erhan KİP

Kırsal alanlarda genellikle kişilerin yaşadığı yerler ile tarlaları arasında mesafe olduğunu ve traktör gibi bir araçla ulaşım sağladıklarını belirtmiştir. Beykoz'da ise bu durumun farklı olduğunu, tarımla ilgilenen kişilerin yaşadıkları yerle üretim alanının yakın olmasını istediklerini ifade etmiştir. Riva Havzası için buna benzer bir model düşündüklerini; taşkın önleme alanı dışındaki kısımlarda, ekime uygun arazilerde, kişilerin sadece kendilerinin barınabileceği kadar bir alanda yapılaşmaya izin verilebileceğini, böylelikle sakinlerin üretim alanları yakınında yaşayabileceklerini aktarmıştır.

Tarım ile üretilen artı değerın araçılara gittiğini, sakinlerin kendi topraklarını yönetecekleri bir kooperatif sisteminin geliştirilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Buna ilişkin yasal düzenlemeler yapılabileceğini, kişilerin kendi topraklarında ürettikleri ürünleri aynı bölgede satabilmeleri için imkânlar sunulması gerektiğini dile getirmiştir.

Fatih Sultan Mehmet Köprüsü yapıldığında, Beykoz'un bu gelişmeye hazırlıksız olduğundan ve bu durumun İlçe için yarattığı olumsuz etkilerden bahsetmiştir. Aynı hatanın tekrarlanmaması gerektiğini belirtmiş, Yavuz Sultan Selim Köprüsü'nün oluşturacağı baskı için önlem almanın önemini vurgulamıştır.

Gürkan KAYA

Mülkiyet haklarında bir değişiklik yapmadan, plan notları düzenlemeleriyle sürecin yönetilebileceğini belirtmiştir.

Fatih DOĞAN

İlçe Belediyelerince, köy statüsü korunması istenen bir mahalle için Büyükşehir Belediyesine teklifte bulunulursa statü değişikliği yapılabildiği bilgisini vermiştir.

Silivri, Çatalca, Büyükçekmece İlçelerinde köyler için sınır belirleme çalışması yapıldığını aktarmıştır.

Tarım arazisine yapı yapılmasına ilişkin mevzuatın getirdiği kısıtlar olduğunu ifade etmiş, tarımsal kimliğin korunabilmesi ve sakinlerin kırsalda yaşamaya devam edebilmesi için düzenlemeler yapılması gerektiğini belirtmiştir.

Tarımsal arazi kullanım planı hazırlanmasının yaşanan sorunlara çözüm olabileceğini ifade etmiştir.

Erhan Ceyhun TANRIKUL

Genç kesimin tarımla ilgilenmek istemediğini; burayı üretim mekânı olarak görmediklerini belirtmiştir. Özellikle Riva projesi gibi projeler nedeniyle yaşadıkları yere daha çok emlak değeri artışı üzerinden yaklaşıldığını ifade etmiştir.

Riva'nın suyunun tuzlu olduğunu, burada tarım yapmanın zorluğunu dile getirmiştir.

Burçin Erhan KİP

Beykoz'da çok sayıda dere bulunduğunu ancak kullanılabilir su miktarının az olduğunu belirtmiş; derelerin debilerinin düşmesinin de bir problem olduğunu ifade etmiştir.

Kır yaşantısı sürdüren insanlar için Beykoz'un daha cazip hale getirilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

Beykoz'da kırsal yaşamın devamının sağlanabilmesi için bazı teşvikler verilebileceğini, sakinlere emlak, su vb. vergilerde indirim yapılabileceğini belirtmiştir.

Pelin Pınar GİRİTLİOĞLU

Ormansızlaşmanın yer altı sularının azalmasına neden olduğunu dile getirmiştir.

Halit KILIÇ

Geçmiş bazı plan notlarında tarımsal amaçlı depo kararları olduğundan ancak sonrasında bunun kötüye kullanıldığından bahsetmiştir.

Tarımla ilgilenen kişilere kolaylık olması açısından, evlerinin yakınında depo imkânı sağlanmasının anlamlı olacağını ifade etmiştir.

Hünkar ALTINER

Bakanlıklar ile belediyeler arasında koordinasyon olmadığını, karmaşa yaşandığını belirtmiş, rezerv yapı alanlarını örnek vermiştir.

Koruma kurulu gibi birimlerle eşgüdümlü çalışmak istediklerini ancak kendilerinden yalnızca plan tamamlandığında görüş alabildiklerini dile getirmiştir. Personel yetersizliği nedeniyle işlerin yavaş yürüdüğünü ifade etmiştir.

Fatih DOĞAN

Koruma kurullarının daha güçlü hale getirilmesinin, personel ve teknik anlamda desteklenmesinin önemini vurgulamıştır.

Burçin Erhan KİP

Koruma kurulu üye seçiminde dengeli bir dağılım gözetilmesinin öneminden bahsetmiş; kurulun yalnızca akademisyen ya da yalnızca sektör tecrübesi olan kişilerden oluşmaması gerektiğini belirtmiştir.

Özel ormanların kamulaştırılıp statüsünün değiştirilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Hünkar ALTINER

Özel ormanda yapılaşmanın cezai yaptırımın, orman alanlarına kıyasla daha az olduğunu belirtmiştir.

İmar ve Planlama - 1 masasından çıkan öncelikli 3 soruna ilişkin çözüm önerileri şu şekildedir:

1. "Planlamadaki yetki parçalanması (bakanlığın onayladığı parçacıl planlar) ve sürekli değişen mevzuat " sorununa ilişkin çözüm önerileri:
 - o Planlama anlayışının kırsal kullanıma uygun olarak geliştirilmesi
 - o Mülk sahiplerinin üretim yaptıkları yerde barınabilmelerinin sağlanması
 - o Ürünlerin pazarlanabileceği mekân ve modeller üretilmesi
 - o Kooperatiflerin geliştirilmesi
 - o Kırsal kimliğin korunmasına dönük kısıtlamalar getirilirken vergi indirimi gibi teşvikler sağlanması
2. "Kırsal kimliğin giderek yok olması, mahalleye dönüşen köyler" sorununa ilişkin çözüm önerileri:
 - o Merkezi yönetim yetkilerinin kısmen devredilmesi
 - o İdarelerin planlama sürecine katılımı konusunda zorunlu bir model geliştirilmesi
 - o Şeffaf ve denetlenebilir planlama ve kurul/komisyon modeli geliştirilmesi
 - o Kurul ve komisyonların kurumsal kapasitesinin (teknik ve personel) geliştirilmesi

3. "Özel orman ve 2B alanları gibi doğal alanlar üzerinde baskı yaratabilecek konut talebi, barınma ve kentsel dönüşüm talebi" sorununa ilişkin çözüm önerileri:
- o Özel ormanların öncelikle kamulaştırılması, kamulaştırma yapılamıyorsa orman statüsü değiştirilmeden rekreatif alan olarak kullanılması
 - o Özel ormanların mevzuattaki yapılaşma haklarının düşürülmesi ve net tarificationı
 - o Yeni 2B alanlarının oluşturulmaması

5.2. İMAR VE PLANLAMA MASASI – 2

İMAR VE PLANLAMA - 2 MASASI KATILIMCILARI	
AD-SOYAD	GÖREV/TEMSİLİYET
URAL AKIN (MODERATÖR)	İBB ŞEHİR PLANLAMA MÜDÜRLÜĞÜ
EDA MUTLUAY (RAPORTÖR)	İBB ŞEHİR PLANLAMA MÜDÜRLÜĞÜ
MESUT ERDEM ÇALIŞAN	İBB İMAR ŞEHİRCİLİK DAİRE BAŞKANLIĞI/DANIŞMAN
AYSEL CAN EKŞİ	MİMARLAR ODASI İSTANBUL ŞUBESİ
HASAN BAŞKAYA	ÇİĞDEM MAHALLESİ DERNEK BAŞKANI
BÜLENT TORUN	TOKATKÖY AYAZMA DERNEĞİ
AVNİ GÜNDOĞAN	YENİMAHALLE HALKI DAYANIŞMA DERNEK BAŞKANI
AYŞEGÜL KILIÇASLAN	İBB KENTSEL EKOLOJİK SİSTEMLER MÜDÜRLÜĞÜ
EMİNE MEMDUHİ	İBB KENTSEL DÖNÜŞÜM MÜDÜRLÜĞÜ
SUAT BİÇER	İBB KENTSEL DÖNÜŞÜM MÜDÜRLÜĞÜ
SEFA COŞAR	İBB PLANLAMA MÜDÜRLÜĞÜ
OKTAY ÇELİK	İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ
MUSTAFA ÇELİK	BEYKOZ BELEDİYESİ PLAN VE PROJE MÜDÜRLÜĞÜ

İLK OTURUM

Çalıştayın ilk oturumunda moderatörün açılış konuşmasının ardından katılımcılar kendilerini tanıtmış ve Beykoz'da imar ve planlamaya ilişkin sorunlara yönelik fikirlerini paylaşmışlardır.

Ural AKIN

Beykoz'un İstanbul için diğer ilçelerden daha farklı bir özelliğe sahip olduğunu söylemiştir. İlçenin büyük bir bölümünün sit alanı, orman alanı, derelerden oluştuğunu ve bu özellikleri ile İstanbul'da korunması gerekli alanlardan birisi olduğunu ifade etmiştir. Bölgede yapılacak çalışmalarda tek bir kamu kurumunun sürecin altından tek başına kalkmasının mümkün olmadığını; bu nedenle de kurumların görüşlerini almak amacıyla Şehir Planlama Müdürlüğü bünyesinde Katılım Koordinatörlüğü'nün kurulduğunu ve bu çalıştayın organize edildiğini söylemiştir. İmar ve Planlama-2 masasının gündeminin genel olarak tapu ve mülkiyet problemleri, dava süreçleri/mülkiyet davaları, kentsel dönüşüm/dönüşüm beklentileri, afet riskli ve rezerv yapılar olduğunu söylemiştir. Son olarak kısaca çalıştayın gidişatından bahsederek her konuşmacıya 3 dakika süre verileceğini söyleyerek sözü katılımcılara bırakmıştır.

Avni GÜNDOĞAN

Oturum başlamadan önce, konuşmacılara verilen 3'er dakika sürenin Beykoz'daki sorunları çözmede yeterli bir süre olmadığını; konunun asıl muhataplarının mahalle temsilcileri olarak kendileri olduğunu bu nedenle de özellikle kendilerinin konuşması gerektiğini söylemiştir.

Mustafa ÇELİK

Beykoz'da mülkiyet açısından çeşitli sorun alanları olduğunu söyleyerek bu sorunları:

İslah imar planı görmüş ama tescil harici alanlarda kalan yapılar, kamu kullanımında olup vatandaşların kullandığı yapılar, Osmanlı döneminden kalan ve tapu problemi olan yapılar olarak ifade etmiştir.

Tapu problemi olan alanlarda imar planlama çalışması yapmanın ve planların sadece kâğıt üzerinde kalmasının çeşitli problemler yarattığını söylemiştir. Ayrıca 2B alanlarında da plan çalışmaları yapılması gerektiğini dile getirmiştir.

Mesut Erdem ÇALIŞAN

Yeşil alanlar ve sit alanlarında yapılaşma baskısının olduğunu, planlama sürecinde imar uygulaması yapılmayan yerlerdeki yapılar için kentsel dönüşümün gerekli olduğunu söylemiştir. Çeşitli mülkiyet problemleri olduğunu, kamu veya özel mülkiyette kalan hisseli arazilerdeki yapıların planlamaya nasıl uygun hale getirilebileceğini ve yapılaşabileceğinin önemli olduğunu ifade etmiştir. Bu sorundan hareketle kamu kurumları ile vatandaşların birlikte hareket ederek konunun çözüme kavuşturulması gerektiğini söylemiştir. Kadastro çalışmasından yapılaşmaya kadarki sürecin sırasıyla kadastro çalışmasının yapılması, sosyal donatı alanlarının ayrılması, imar uygulamasının yapılması ve yapılaşmanın gerçekleştirilmesi şeklinde olması gerektiğini ama bu sürecin adım adım gerçekleşmediğini direkt yapılaşma aşamasına geçildiğini dile getirmiştir.

Aysel CAN EKŞİ

Gerçekleştirilen bu çalıştay çok önemsedğini söylemiştir. Beykoz'da bir gecekondu büyüdüğünü ve eğitim hayatı sonrasında hayatının Beykoz için bir mücadeleye dönüştüğünü dile getirmiştir. Beykoz'un bir işçi ve emekçi semti olduğunu, kendilerinin barınma amacıyla buraya yerleştiklerini fakat sonrasında işgalci konumuna düştüklerini söylemiştir. Mevcut yeşil alanların yapılan plan değişiklikleri ile yapılaşmaya açılmasının kolaylıkla mümkün olduğunu ama planlar yapılırken mevcut yapılaşma dokusu dikkate alınmadan gecekondu alanlarının yeşil alan olarak tanımlandığını dile getirmiştir. Beykoz'da güç sahibi olan sermayenin yapabildiğini yaptığını, ama kendilerinin işgalci konumuna düştüklerini yinelemiştir. Şuan Beykoz'da birçok mahallede plan çalışmasının yapıldığını ve buralarda odak çalıştayların yapılması gerektiğini söylemiştir. Mahallelinin ada bazında çözüm istediğini, insanların artık fiili uygulama ve çözüm görmek istediğini belirtmiştir.

Hasan BAŞKAYA

Beykoz'un en önemli sorununun imar sorunu olduğunu söylemiştir. 65 yıldır Beykoz/Çiğdem Mahallesi'nde yaşadığını, imar planlarına karşı olmadıklarını ama geçmişte yapılan planlama çalışması sürecinde mahalleli olarak kendilerine hiçbir şey sorulmadığını, bu sebeple de plana dava açtıklarını söylemiştir. Geçmiş İBB yönetimi zamanında Çiğdem Mahallesi, Soğuksu Mahallesi, Rüzgarlıbahçe Mahallesi'ni kapsayan planlama çalışmasında öngörülen nüfusun mevcut durumdan düşük olduğunu söylemiştir. O dönemde İBB'nin kendileri ile görüşmediğini ve plana açılan davada 4 kez yürütmeyi durdurma kararı aldıklarını söylemiştir. Son yürütmeyi durdurma kararına da itiraz edildiğini ve davaya 6 hukukçunun müdahil olduğunu söylemiştir. Bu çalıştayların mahallelerde yapılması gerektiğini ve yapılan planlama çalışmalarının katılımcı süreçler işletilerek yürütülmesi gerektiğini dile getirmiştir.

Avni GÜNDOĞAN

Beykoz'a fabrikaların yapıldığı dönemde, kamunun barınma sorununun devlet tarafından çözülmediğini ve bugün işgalci olarak görülen gecekonduların bu şekilde oluştuğunu söylemiştir. Bunun yanında büyük ölçekli projelerin rant amacıyla burada olduğunu, Acarkent, Mesa, Türk-Alman Üniversitesi gibi yapıların da yeşil alanlara yapıldığını dile getirmiştir. Beykoz

Belediyesi'nin hisseli arazilerinin bulunduğunu, 200.000 metrekaresinin hala ellerinde olduğunu, 2013 yılında çeşitli satışlar yapıldığını ama İBB'nin bu satışları denetlemediğini aktarmıştır. Bu alanlarda kadastro çalışması yapıldığını ve vatandaşların da belirli oranlarda para verdiklerini söylemiştir. Hasan Bey'e katıldığını, bu çalıştayların mahallelerde yapılmasını istediklerini söylemiştir.

Bülent TORUN

Türkiye'de kentsel dönüşümün rantasal dönüşüme dönüşmüş olduğunu, yerinde dönüşüm yapılamadığı için de kentsel dönüşüme inanmadığını dile getirmiştir. Rant odaklı dönüşüm projeleri sebebiyle dava süreçlerinin bulunduğunu, buna sebep olmamak için tüm vatandaşlarının görüşlerinin alınması ve o şekilde planlama çalışmaları yapılması gerektiğini söylemiştir. Tokatköy'de bir arazi olduğunu ve bunun TOKİ'ye verildiğini aktarmıştır. Beykoz'da Elmalı Havzası'nda kalan bölgenin çeşitli tarikatlarca verildiği şeklinde söylentiler olduğunu belirtmiştir.

Ayşegül KILIÇASLAN

Beykoz Çubuklu'da bir arazilerinin olduğunu ve bu arazileri için sürekli bazı yetkililerin kendileri ile görüşmek istediklerini söylemiştir. 2012-2016 yılları arasında bölgede büyük bir sermaye baskısının olduğunu belirtmiştir. Beykoz'daki mülkiyet sahiplerinin beklentisinin çok yüksek olduğunu söylemiştir. Konutların çekme mesafelerine dikkat etmeden yol ve kaldırımları işgal ettiğini ama 18. Madde imar uygulamasının gerçekleştiği durumda çoğu parselin zaten bu uygulama ile değişeceğini ifade etmiştir. Beykoz'da kamu mülkiyetinde olan alanlarda mülkiyet sorunu olduğunu; halkın konutlarının kentsel dönüşüm sonrası değerlendirilmesini ve dönüşümü bir zenginleşme aracı olarak gördüklerini söylemiştir. Beykoz'un aynı zamanda yoksul bir yer olduğunu bu nedenle de burada kentsel dönüşümün gerçekleşmesinin çok zor olduğunu söylemiştir. Öneri olarak da pilot uygulama alanları ile parsel bazında dönüşüm uygulamaları yapılabileceğini dile getirmiştir.

Emine MEMDUHİ

Kentsel dönüşümün tüm sorunları çözeceğine dair bir beklentinin olduğunu ama temelde dönüşümün amacının riskli binaları tespit etmek ve yapıları afete hazırlamak olduğunu dile getirmiştir. Kentsel dönüşüm konusunda çalışmaya başladıktan sonra mülkiyet problemleri alanlara yoğunlaşmak zorunda kaldıklarını söylemiştir. Kamu mülkiyetinde kalan alanlarda yapılaşan gecekondu ile ilgili Beykoz'da birkaç mahallede çalışmalar sürdürdüklerini; ama planlama sürecinde donatı alanlarında kalan hak sahiplerine hiçbir hak verilemediğini ve imar haklarından yararlanamadıklarını belirtmiştir. Mahallelerdeki mevcut kullanım hakkının imar hakkının üstüne çıkmış durumda olduğunu, bu nedenle de yerinde dönüşümün mümkün olmadığını söylemiştir. Kentsel dönüşüm projeleri ile planların eşzamanlı yürütülmesi gerektiğini dile getirmiştir.

Sefa COŞAR

Beykoz'da geri görünüm bölgesi, ön görünüm bölgesi ve Boğaziçi bölgesinin ayrı ayrı ele alınması gerektiğini belirtmiştir. Geri görünüm alanında 1990'lardan beri planların olduğunu ama uygulanmadığını; çünkü 2014'e kadar parsellerin birçoğunun İBB'ye ait olduğunu ama 2014'te İBB ile ilçe belediyesi arasında takas yapılarak parsellerin ilçe belediyesine devredildiğini aktarmıştır. İlçe belediyesine devredilen bu arsaların halka satışının yapıldığını ve bir kısım problemlerin bu şekilde çözüldüğünü söylemiştir. 2886 sayılı yasaya göre parsellerin satışının açık ihale usulü ile yapıldığını, yani direkt ilgili vatandaşa satışının yapılamadığını söylemiştir. Ayrıca kadastral durum ile mevcut yerleşik dokunun uyuşmadığını, en önemli sorundan birinin de bu durum olduğunu belirtmiştir.

Oktay ÇELİK

Yapılan planlama çalışmalarında belediyenin Tarım Bakanlığı'ndan izin almadığını, bu nedenle de dava açmak zorunda kaldıklarını söylemiştir. Mülkiyet sorunu açısından, çoğu planlama yerinin tapudaki vasfının değiştirilmediğini, 2B tarım alanlarında imar barışı başvuruları olduğunu ama 5403 sayılı yasa kapsamında imar barışı başvuruları için cins değişikliği yapamadıklarını bu nedenle de tüm başvuruları reddettiklerini dile getirmiştir. Tarımsal yapı için sıfırdan yapı yapmak gerektiğini söylemiştir. 2005 yılından öncekilerin af kapsamına girdiğini belirtmiştir. Belediye kanalıyla tarım dışı gelen başvurularda (konut vb. için) imar uygulama alanına giren yerde değilse belediyeden onay alındığını aktarmıştır.

Avni GÜNDOĞAN

2005 ve 2018'de Beykoz'da iki farklı plan yapıldığını ama bu planların ayrımcılık yapılarak gerçekleştirildiğini söylemiştir. Örneğin, alevi vatandaşların yaşadığı mahallelerdeki yerlerinin, kamu mülkiyetinde kalan donatı alanları olduğunu dile getirmiştir.

İlk oturumda yürütülen tartışmalar sonucunda öne çıkan sorunlar maddeler halinde listelenmiş ve tahtaya yazılmıştır:

- 2B alanları, kamuya ait parseller, Osmanlı'dan kalan tapu problemlili alanlar, ıslah imar planı yapılan alanlar, tescil harici alanlarda kalan bölgede plan yapımının ve kentsel dönüşümün zorluğu (1 oy)
- Kadastro çalışmasının yapılmasından, imar uygulamasının yapılması ve yapılaşmanın gerçekleştirilmesine kadarki süreçte, süreç tamamlanmadan yapılaşma baskısının sürmesi; donatı alanlarının elde edilmesi sorunu; büyük parsellerde karşılıklı uzlaşmanın sağlanamaması (5 oy)
- Mevcut yeşil alanların imara açılmasına karşın, üzerinde konut olan alanların yeşil alan olarak planlanması; daha noktasal ada veya mahalle bazında çalıştay veya proje çalışmalarının yapılmaması (5 oy)
- Planların katılımcı süreç işletilmeden, orada yaşayan halka sorulmadan hazırlanması (1 oy)
- Büyük ölçekli proje yapan sermayenin rant amacıyla bölgede bulunması (1 oy)
- Kentsel dönüşüm kapsamında rant ölçekli projeler yapılması ve kentsel dönüşümün yerinde dönüşüm modeli şeklinde gerçekleşmemesi (4 oy)
- Halkın yoksul olması sebebiyle kentsel dönüşümle ilgili beklentinin çok yüksek olması; kentsel dönüşümün halk tarafından bir zenginleşme aracı olarak görülmesi (1 oy)
- Kamu mülkiyetinde kalan alanlarda, planlarda imar uygulaması sırasında donatı alanlarında kalan hak sahiplerinin imar hakkından yararlanamaması (7 oy)
- Kadastral durum ile mevcut yerleşimin birbiriyle uyuşmaması; 2886 sayılı yasaya göre parsellerin satışının açık ihale usulü ile yapılması, direkt ilgili vatandaşa satışın yapılamaması (Tapu kayıt belgesi gerekiyor) (1 oy)
- 2B alanlarında imar barışı kapsamında yapılan başvurularda cins değişikliğinin yapılamaması (1 oy)

Masadaki katılımcılar tarafından yapılan oylama sonucunda en çok oyu alan üç sorun öncelikli olarak belirlenmiştir:

1. Kamu mülkiyetinde kalan alanlarda, planlarda imar uygulaması sırasında donatı alanlarında kalan hak sahiplerinin imar hakkından yararlanamaması
2. Kadastro çalışmasının yapılmasından, imar uygulamasının yapılması ve yapılaşmanın gerçekleştirilmesine kadarki süreçte, süreç tamamlanmadan yapılaşma baskısının

sürmesi; donatı alanlarının elde edilmesi sorunu; büyük parsellerde karşılıklı uzlaşmanın sağlanamaması

3. Mevcut yeşil alanların imara açılmasına karşın, üzerinde konut olan alanların yeşil alan olarak planlanması; daha noktasal ada veya mahalle bazında çalıştay veya proje çalışmalarının yapılmaması

İKİNCİ OTURUM

İlk oturumun ardından ara verilmiştir. İkinci oturum başlangıcında tüm moderatörler kendi masalarında öne çıkan sorunları diğer katılımcılar ile paylaşmışlardır. Sonrasında her masada öne çıkan üç soruna ilişkin çözüm önerileri üretilmiştir.

Mustafa ÇELİK

Vatandaş ve kamunun uzlaşması gerektiğini, çünkü vatandaşın kendi başına dönüşüm yapamayacağını söylemiştir. Bu sebeple "bütünsellik" ilkesi gözetilerek önemli konuların belirlenmesi gerektiğini, sonrasında da öncelik sırasına göre mahalle ölçeğinde dönüşüm projelerinin yapılması gerektiğini dile getirmiştir.

Mesut Erdem ÇALIŞAN

Kadastro ile mülkiyetin edinilmesi ve imar planlamasının yapılması gerektiğini söylemiştir. Beykoz'un önemli bir ilçe olduğu için 1'den 1000 elde etmeye çalışan rant odaklı projeler olduğunu dile getirmiştir. Vatandaşın kamu kurumlarına itibarının kalmadığını, bütünsellik içeren dönüşüm projelerinin yapılmadığını; kamunun bu noktadaki görevinin de herkese eşit yapılaşma vermek olduğunu söylemiştir. Parselleri donatı alanlarında kalan mülk sahipleri için bir çözüm üretilmesi gerektiğini ve vatandaşın haklarının gözetilmesi gerektiğini belirtmiştir. Kentsel dönüşümün minimum kazanç ile vatandaşa hizmet edecek şekilde gerçekleştirilmesi gerektiğini; fakat vatandaşın da 100 metrekareye 120 metrekare isteme anlayışından vazgeçmesi gerektiğini dile getirmiştir. Çözümün ortak masada, uzlaşma ile çözülebileceğini vatandaşların da kamu kurumlarına güven duyması gerektiğini söylemiştir.

Aysel CAN EKŞİ

Tapuların eklerinde mimari projeler olması gerektiğini, yapıyı çevrenin plan ve dönüşüm ile iyileştirilmesi gerektiğini söylemiştir. Ada bazında yerinde dönüşüm yapılması gerektiğini, örnek çalışmalar ile kamunun bu projeleri yapması gerektiğini dile getirmiştir.

Hasan BAŞKAYA

Vatandaşın kamuya güveninin kalmadığını, bu nedenle mahallelerde diyalog ile çalıştaylar yapılarak projelerin vatandaşa anlatılması gerektiğini söylemiştir. Donatı alanlarında kalan mülkiyet sahipleri ile ilgili ne olacağının belirsiz olduğunu ve asıl sorunun vatandaşların ikna edilememesi olduğunu dile getirmiştir. Çözümün vatandaşlar ile yüzyüze toplantılar ve çalıştaylar yapmak olduğunu ve iletişimin daha çok sağlanması gerektiğini dile getirmiştir.

Avni GÜNDOĞAN

Planlamanın ve uygulamanın her aşamasında mahallelinin söz ve karar sahibi olması gerektiğini söylemiştir. Kentsel dönüşüm uygulamalarının yukarıdan dayatma olduğunu söyleyip meselenin finans noktasının çözülmesi gerektiğini ifade etmiştir. Yerinde dönüşüm talep ettiklerini ve mahalle bazında çalıştayları çok fazla önemsediklerini söylemiştir. Bu çalışmaların burada kalmaması gerektiğini ifade etmiştir.

Bülent TORUN

Kamu ile vatandaşlar arasında uzlaşma olması gerektiğini söylemiştir. Dönüşüm konusundaki çözümün mahalleli ile dönüşüm sonrasında da birlikte yaşayabilecekleri "yerinde dönüşüm" olduğunu ve plan yapılırken lokalden/ hane ölçeğinden başlamak gerektiğini dile getirmiştir.

Ayşegül KILIÇASLAN

Beykoz'daki gecekonduların barınma ihtiyacına yönelik yapıldığını söylemiştir. Çözüm olarak ada bazında 18. Madde uygulaması yapılabileceğini çünkü bu uygulama aracının adil olduğunu söylemiştir. Afet riski ve mülkiyet sorunu olan bir alanda bu uygulamanın KİPTAŞ ile birlikte yapılabileceğini, ama tüm bu çalışmaların Beykoz bütününde yapılmasının oldukça zor olduğunu dile getirmiştir.

Emine MEMDUHİ

Mevcut sorunun kamu alanlarında kalan parsellerde mülk sahibi olunması olduğunu söylemiştir. Vatandaşın tapu beklentisi olduğunu ama konut alanlarında kalanların tapularını alabilecekken, donatı alanlarında kalan parsellerdeki mülk sahiplerinin tapularını alamadıklarını söylemiştir. Vatandaşların beklentilerini düşürmesi gerektiğini, vatandaşların dönüşüm sonrası kat artışı yerine barınma haklarını gözeterek hareket etmeleri gerektiğini ifade etmiştir. Sorunun ancak bu şekilde uzlaşma ile çözülebileceğini, uzlaşma sonrasında plan kararları verilip çalışmalar yapılabileceğini dile getirmiştir. Riskli alan ilanlarını bu problemleri çözmek amacıyla yaptıklarını, bu sayede herkese mülkiyet tanımı yapabildiklerini söylemiştir. Bu nedenle halkın bu riskli alan ilanlarına tepkili olmaması gerektiğini belirtmiştir.

Sefa COŞAR

Beykoz'da vizyon projelerinin tasarlandığını, 18. Madde ile çözüm üretilmediğinin anlatılmak istendiğini ancak karşılıklı iletişimin sağlanamadığını söylemiştir. Uygulama ve planlamanın birlikte detaylı şekilde (hangi alanlarda hangi kurumlar yetkili, kim nerede, nereyi, ne zaman kamulaştıracak gibi) çalışması gerektiğini belirtmiştir. 18. Madde uygulamasının da planlar ile eş zamanlı üretilmesi gerektiğini, sonradan yapınca çeşitli problemler çıktığını dile getirmiştir. Stok alanları ayrılarak, transfer edilecek hak sahiplerinin bu alanlara taşınabileceğini söylemiştir. İmar uygulamasının Beykoz'da çözüm üretebileceğini düşündüğünü; müstakil parsel oluşturma önü açılmış ise yeni mevzuatta bu imar uygulamasının çözüm üretebileceğini belirtmiştir.

İmar ve Planlama - 2 masasından çıkan öncelikli 3 soruna ilişkin çözüm önerileri şu şekildedir:

- o Bütüncül bir planlama çalışmasının ardından daha lokal (ada, komşuluk birimi vb. düzeyinde) öncelik sırası belirlenerek, kentsel dönüşüm projelerinin uzlaşma temelli hazırlanması
- o Kamu kurumları ile vatandaşlar arasındaki güven ilişkisinin tesis edilerek uzlaşma ile klasik planlama anlayışının esnetilmesi; vatandaşların da kentsel dönüşümü bir gelir kapısı olarak görmekten vazgeçmeleri
- o Tapuların eklerine mimar projelerin de konulması
- o Yapılı çevrede plan ve kentsel dönüşüm projeleri ile entegrasyon sağlanarak dönüşümün öncelikle örnek çalışmalar yapılarak hayata geçirilmesinin sağlanması
- o Vatandaşla güven ilişkisinin sağlanmasının yolunun diyalogdan geçtiği düşünülürse, plan kararlarının vatandaşların anlayacağı şekilde şeffaf bir süreç içerisinde açıklanması ve kamu kurumlarında da eşgüdüm içerisinde çalışmalar yapılması

- o Plan ve uygulamanın her aşmasında orada yaşayan mahallelinin söz ve karar sahibi olması; kentsel dönüşüm meselesinde yukarıdan gelen bir dayatmanın olmaması; mahalle kültürünün korunduğu ve yerinde dönüşüm anlayışının benimsenmesi
- o Özel mülkiyete konu alanlarda ada bazında 18. Madde uygulamasının yapılması
- o Vatandaşların beklentisinin çok yüksek olmaması, vatandaşların kenti oturduğu toprağın sahibi olması yerine barınma hakkının sağlanması konusunun ön plana alınması; uzlaşma temelli çalışmalar yapılarak herkesin memnuniyeti yerine çoğunluğun memnuniyetinin sağlanmaya çalışılması
- o Planlama ardından imar programının devreye sokularak planın finansal ve yönetsel sürecinin tanımlanması
- o Plan uygulama araçlarının planlama aşamasında geliştirilerek plan yapılması

5.3. DOĞAL ALANLAR MASASI - 1

DOĞAL ALANLAR - 1 MASASI KATILIMCILARI	
AD-SOYAD	GÖREV/TEMSİLİYET
SARE ALPER (MODERATÖR)	İBB ŞEHİR PLANLAMA MÜDÜRLÜĞÜ
ECE SARIYÜZ (RAPORTÖR)	İBB ŞEHİR PLANLAMA MÜDÜRLÜĞÜ
VAHDETTİN ÖZKAN	BEYKOZ ÇEVRE DAYANIŞMASI
HADİYE NUR ONUR ERK	İBB KENTSEL EKOLOJİK SİSTEMLER MÜDÜRLÜĞÜ
ZİNDAR ADAR	İKLİM ELÇİSİ
DERYA SAĞLAM	İBB PLANLAMA MÜDÜRLÜĞÜ
BAŞAR ALİPAÇA	KUZEY ORMANLARI SAVUNMASI
ARMAĞAN TÜRKKAN	
SİBEL GÜLTEKİN	İBB KENTSEL EKOLOJİK SİSTEMLER MÜDÜRLÜĞÜ
YAVUZ SELİM TUNÇOĞLU	İSTANBUL TARIM İL MÜDÜRLÜĞÜ
BUKET AKDAĞ SARI	ANADOLU YAKASI TABİAT VARLIKLARINI KORUMA ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
İLKAY PEKMEZ	TABİAT VARLIKLARINI KORUMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İLK OTURUM

Çalıştayın ilk oturumunda moderatörün açılış konuşmasının ardından katılımcılar kendilerini tanıtmış ve Beykoz'da doğal alanlara ilişkin sorunlara yönelik fikirlerini paylaşmışlardır.

Sare ALPER

Beykoz'un sahip olduğu doğal sit alanları, orman alanları, 2B ve özel orman alanları, tarım alanları, Elmalı su havzası, dereleri, Boğaziçi Bölgesi ve kıyı şeridi ile özgün bir doğal yapıya sahip olduğunu ve İstanbul'un kuzeydeki korunması gerekli ve çevreyle ilgili olarak hassas ilçelerinden biri olduğunu belirtmiştir. Ancak halihazırda doğal alanlarda tahribat ve bu alanların kaybedilme tehlikesinin söz konusu olduğunu belirtmiştir.

Yavuz Selim TUNÇOĞLU

Öncelikli sorunun 2B arazileri olduğunu belirtmiş, imar planlarında 2B olarak görünen çoğu arazinin, henüz imar planı yapılmadan yol, park gibi donatılarının kurulmuş olarak geldiğini aktarmıştır. 2B'lerin bağ ve bahçe olarak görülmesi halinde tarıma alındığı oysa bu konuya Tarım Orman ve Köy İşleri Komisyonu'nun bakması gerektiğini aktarmıştır. Beykoz'da rant yüksek olduğundan örneğin sadece Görele'den 40 adet şahsi imar izni talebi geldiğini belirtmiştir. Oysaki bu konunun bir plan kapsamında çözülmesi gerektiğini belirtmiştir. Kendilerinin sadece görüş verme yetkisine sahip olduğundan görüşlerinin planla uyuşmadığı

takdirde olayın mahkemeye intikal ettiğini belirtmiştir. Farklı birimlerin imar planı yapma yetkisi olduğundan, bütüncül ve tek bir plan üretilmediğini belirtmiştir. Kuzey Marmara Otoyolu gibi büyük projelerin tarım ve orman alanlarını baskıladığını belirtmiştir. Gençlerin artık tarımla uğraşmak istemediği, ekilmeyen verimli tarım arazilerinin imara açılmak istendiğini belirtmiştir. Gayrimenkul piyasasında ise, 2B arazilerinin tarım alanı olarak geçtiğinden daha ucuza satıldığı ve imar planının ardından daha yüksek fiyatlara satıldığını belirtmiştir.

Buket AKDAĞ SARI

Doğal sit ilan edildiğinde, derecelendirmenin de peşinden gelmesi gerektiğini belirtmiştir. Ekolojik raporların dört mevsime göre hazırlanması gerektiği, kendilerinin daire olarak şu an rapor sürecinde olduklarını belirtmiştir. Planlama ve uygulama alanının ne kadar büyükse, o kadar hata gerçekleştiğini bir itiraz durumunda ise tüm planların iptal edildiğini belirtmiştir. Bu nedenle Beykoz'un dokuz etaba bölündüğünü ve etaplamının bugünlerde alınmış en iyi karar olduğunu belirtmiştir. Artık planların bütün olarak iptal edilmediği süreçlerin daha az kesintiye uğradığını aktarmıştır. Doğal sit kısıtlamalarının kamu kullanımını engelleyecek kadar sert olmasından ötürü, falezlerin birinci derecede iken nitelikli alan sınıfına alındığını aktarmıştır.

İlkay PEKMEZ

ETBAR sürecinin uzama nedeninin Türkiye'nin tamamında yapılması ve söz konusu alanın çok büyük olmasından kaynaklandığını belirtmiştir.

Vahdettin ÖZKAN

Beykoz'daki alanların salt tarım değil, hayvancılık olarak da değerlendirilmesi gerektiğini aktarmıştır. Bu duruma merkezi olarak bakılması gerektiği, bu alanların ekonomiye dahil edilerek, özel projelerle desteklenmesi gerektiğini aktarmıştır. Ormanlar, su kaynakları ve tohumların bütünlüklü planlanması gerektiğini belirtmiştir. Destek politikaları, yerel veya merkezi politikalar olmadan bu alanların verimli kullanımın mümkün olmadığını belirtmiştir.

Yavuz Selim TUNÇOĞLU

1:100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı plan notlarında minimum tarımsal yapı alanının 20.000 dönüm olduğunu belirtmiştir. Sera ve hayvancılık için plan notunda bunu değiştirmeye çalıştıklarını ifade etmiştir.

Vahdettin ÖZKAN

Beykoz'un büyük sermaye tarafından yaşam alanı haline getirilmek istendiğini belirtmiştir. Bu durumun tarım ve hayvancılığı da tehlikeye attığından bahsetmiştir.

Zindar ADAR

Beykoz'daki yetki karmaşasının çözülmeden burada söylenenlerin havada kalacağını belirtmiştir. İklim krizinde Beykoz'un da tehlike altında olduğunu belirtmiştir. Eskiden dere yatakları yapılaşmadığından daha az sel baskını yaşandığını belirtmiştir. Yapılaşmanın artık dere yataklarında da olduğunu, örneğin Türk Alman Üniversitesi'nin İSKİ ishale hatları üzerinde olduğunu belirtmiştir. Sonuç olarak suların Beykoz'da denize ulaşmadığı ve döngüye katılamadığını belirtmiştir. Siyasi yetki ve karar mercilerinin etkisinin yerele indirilebilmesi gerektiğini aktarmıştır.

Hadiye Nur ONUR ERK

Dünyada bir iklim sorunu gerçeğinin olduğunu belirtmiştir. Sayın Ekrem İmamoğlu'nun karbon nötr vaaadinin yerine getirebilmesi için yeşil alanların korunmasının zorunlu olduğunu aktarmıştır. Bu alanlardan en önemli olanlarının Beykoz, Sarıyer, Çatalca ve Şile olduğunu belirtmiştir. Yoldan kaynaklanan hava kirliliği nedeniyle şehir tarımı ürünlerinin gıda güvenliğinin tartışılır olduğunu belirtmiştir. Bu nedenle temizleyici işlev gören ağaçların korunması gerektiğini belirtmiştir. Yeşil alanların korunması ve artırılmasının gerekliliğini vurgularken kast edilen yeşil alanların, ıslah edilmiş pasif yeşil alanlar değil, içinde yaban hayatı da olan orman alanları ve bitki örtüsü olduğunu belirtmiştir. Bir diğer önemli meselenin de yaşanacak su sorunu gerçeği olduğunu belirtmiştir. Hafriyat mafyasının Beykoz'da epey güçlü olduğunu ve çoğu dere yatağının hafriyatla doldurulmuş durumda olduğunu aktarmıştır. Aynı şekilde dere yatakları ve vadi tabanlarının dolmuş durumda olduğunu ve planlama araçlarıyla bu konuda ciddi önlemler alınması gerektiğini aktarmıştır.

Buket AKDAĞ SARI

Verimli tarım alanlarının kiralanarak üzerine bir metre hafriyat depolaması yapılmasının, Beykoz'da maalesef yaygın uygulanan bir yöntem olduğunu aktarmıştır.

Hadiye Nur ONUR ERK

Bir takım feragatlerin halkın nefes alması için gerekli olduğunu belirtmiştir. Orman kenarında tanımlanan imar alanlarından yaban hayatının etkilenmemesi için ışıklandırma ve seslerin kontrol edilmesi ve yangın riskini artıracak fonksiyonlara izin verilmemesi gerektiğini belirtmiştir. Yüzey alanlarının doldurulması ve bu nedenle su döngüsünün kesintiye uğramasının da daha önce de belirtildiği gibi önemli bir sorun olduğunu belirtmiştir.

Başar ALİPAÇA

Beykoz'daki orman varlığına en büyük tehdidin Kuzey Marmara Otoyolu olduğunu ve bunun bir ulaştırma projesi olmadığını belirtmiştir. 2B alanları ve dere içi yapılaşmaların imar barışı ve diğer aflar ile normalleşmesinin ciddi bir sorun olduğunu belirtmiştir. Ayrıca bu durumun kaçak yapıları da artırdığını belirtmiştir. Köy meraları ve askeri alanların sermaye tarafından işgal edilmekte olduğunu ve bu alanların yapılaşma riskiyle karşı karşıya olduklarını belirtmiştir. Turizm baskısı, pandemi ve günübirlik piknik ile birlikte bu baskının iyice arttığını belirtmiştir. Halihazırda mesire ve orman alanlarının çöp içinde kaldığını belirtmiştir. Hendekler açılıp beton duvarlar dikilmesine rağmen piknik yasaklarının pek uygulanmadığını belirtmiştir. En önemli orman yangın nedenlerinin: ateşli piknik, cam şişeler ve elektrik hatları olduğunu belirtmiştir. Kuzey Ormanları'nın Karadeniz rüzgârına açık olduğu, bu nedenle elektrik hattındaki kopmalar nedeniyle çok fazla yangın çıktığını belirtmiştir. Kıyı tahribi ile ilgili olarak turizmcilerin geçici yapıları kalıcı hale getirerek kıyı tahribine neden oldukları ve bu durumun Karadeniz'de kıyı boyunca yayıldığını belirtmiştir. Odun üretimi ile ilgili, İstanbul Ormanları'nın muhafaza ormanları statüsünde olmadığından, gençleşme ve plantasyon adı altında Beykoz Ormanları'ndan odun çekilmekte olduğunu ve yaban hayatının yok edildiğinden bahsetmiştir. Endüstriyel avcılık bakımından Beykoz'un avlanma alanları içinde yer aldığını, Boğaz ekosisteminin dengesinin korunması için endüstriyel avcılığın yasaklanması gerektiğini belirtmiştir. Halihazırdaki balıkçılık uygulamasında 10 kapan konduğunda boğazdaki tüm balıkların çekilmekte olduğunu belirtmiştir. Riva bölgesindeki hayvan endüstrisinin atıkları nedeniyle derelerin kirlendiğini belirtmiş, bu konuda denetleme yapılması ve yer değiştirilmesi gerektiğini aksi halde derelerin temizlenmesinin yakında imkânsız hale geleceğini belirtmiştir.

Buket AKDAĞ SARI

1:100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı'ndaki Kuzey Ormanları'nın korunması kararının alt ölçeklere indirilemediğinde sorunlar yaşandığını belirtmiş, bu nedenle ara ölçekli planların gerekli olduğunu belirtmiştir.

İlkay PEKMEZ

1:100.000 ölçekten 1:5.000 ölçeğe geçerken 1:25.000 ölçekli bir plan etabının hazırlanabileceğini belirtmiştir. Çünkü büyük çalışılan alanlarda genel kararların mekâna özgü alınamayabildiğinden bahsetmiştir. Üst ölçekli planların arazi dokusunu yansıtmadığını, farklı ölçekteki planların birbiriyle uyumlu olmayabildiğinden bahsetmiştir. Yerel bir talep gelmediği sürece planları bakanlığın yapmasının yerellik kuralına aykırı olduğunu ifade etmiştir.

İlk oturumda yürütülen tartışmalar sonucunda öne çıkan sorunlar maddeler halinde listelenmiş ve tahtaya yazılmıştır:

- Planlamadaki yetki karmaşası (3 oy)
- Yaban hayatı koruma önlemleri alınması ve uygulanması gerekliliği (1 oy)
- 2B alanlarında parsel bazında tarım dışı kullanım izni taleplerinin yoğunluğu (0 oy)
- Planlarda ölçekler arası uyumsuzluklar ve mekâna özgü özellikli kararların alınmaması (5 oy)
- Büyük ölçekli kamu yatırımları, Beykoz özelinde Kuzey Marmara Otoyolu'nun yerel olumsuz etkilerinin planlama aşamasında değerlendirilmemesinin ciddi hasarlara ve radikal dönüşümlere neden olması (4 oy)
- Askeri alanlar ve mera alanlarının özelleştirilmesi ve yapılaşma tehdidi (0 oy)
- Hafriyat ve yapılaşma nedeniyle dere yataklarının, tarım arazilerinin ve vadi tabanlarının doldurulması. Bunun su döngüsünü bozması ve suyun denize ve yer altı sularına kavuşmasını engellemesi (0 oy)
- Kıyı kullanımında gittikçe artan turizm baskısı nedeniyle yerel dinamiklerin erozyona uğraması (3 oy)
- Odun temin ve endüstriyel avcılığın doğal dengeleri bozacak limitlerde icra edilmesi (0 oy)
- Orman alanlarının yapılaşmaya açılması (5 oy)
- İklim sorunu ve suların havzaya ulaşamaması (2 oy)
- 1:100.000 planlarında bulunan koruma karar ve notlarının, hazırlanacak 1:25.000 ölçekte hazırlanacak planlarla alt ölçeklere taşınması (1 oy)
- Parsel bazında gelen plan tekliflerinin yoğunluğu (2 oy)

Masadaki katılımcılar tarafından yapılan oylama sonucunda en çok oyu alan üç sorun öncelikli olarak belirlenmiştir:

1. Planlamadaki yetki karmaşası, ölçekler arası uyumsuzluk, parsel bazında plan teklifleri.
2. Büyük ölçekli kamu yatırımları (Beykoz örneğinde Kuzey Marmara Otoyolu).
3. 2B ve tarım alanlarındaki var olan yapılaşma ve imar talepleri.

İKİNCİ OTURUM

İlk oturumun ardından ara verilmiştir. İkinci oturum başlangıcında tüm moderatörler kendi masalarında öne çıkan sorunları diğer katılımcılar ile paylaşmışlardır. Sonrasında her masada öne çıkan üç soruna ilişkin çözüm önerileri üretilmiştir.

Doğal Alanlar – 1 masasından çıkan öncelikli 3 soruna ilişkin çözüm önerileri şu şekildedir:

1. "Planlamadaki yetki karmaşası, ölçekler arası uyumsuzluk, parsel bazında plan teklifleri" sorununa ilişkin çözüm önerileri:
 - o Büyük ölçekli planlarda mekana özel, birimler arası komisyon kurulmalıdır.
 - o 1:100.000 İBB'de, 1:25.000 de ilçe, Büyükşehir ve Bakanlıklar tarafından hazırlanmalıdır.
2. "Büyük ölçekli kamu yatırımları (Beykoz örneğinde Kuzey Marmara Otoyolu)" sorununa ilişkin çözüm önerileri:
 - o Ekolojik geçiş köprüleri tariflenmiştir ancak, bunlar işlevini yerine getiremeyecek kadar zayıf koridorlardır. Bu geçiş alanlarının gerçekten alan haline getirilmesi gerekmektedir.
 - o Bağlantı yollarıyla kopan yaklaşık 30-40 tane alan oluşmuştur, bunlar tespit edilmeli, geniş alana katılımları ya da sürdürülebilirliklerinin sağlanması gerekmektedir.
 - o Muhafaza Orman Statüsü Beykoz Ormanları için de geçerli olmalıdır. Bu konuda kamuoyu bilinçlendirmesi sağlanmalıdır.
 - o Orman alanlarında açılan mesire yerleri kaldırılmalıdır. İnsanların doğal yapıyı bozma riski olan fonksiyonların tümü yaban hayatı olan alanlardan temizlenmelidir.
 - o Yaban hayatına komşu fonksiyonlar tanımlandığında ve inşa edildiğinde, ses, ışık ve yangın engelleyici bariyerler ve tüm koruma önlemleri mutlaka uygulanmalıdır.
 - o Plan öncesi stratejik ÇED raporu hazırlanmalı ve plan bu rapordan beslenmelidir.
 - o Kamu yararı sınıflarına Ekolojik Kamu Yararı adında bir sınıf daha eklenmelidir.
3. "2B ve tarım alanlarındaki var olan yapılaşma ve imar talepleri" sorununa ilişkin çözüm önerileri:
 - o Kaçak yapı durumlarında sert denetim ve yaptırım uygulanması kaçınılmazdır ve mutlaka uygulanmalıdır.
 - o OGM, ilçe ve İBB birlikte çalışmalıdır.
 - o Kaçak yapılaşma için drone ile anlık tespit ve kontrol uygulamaları yapılmalıdır.

5.4. DOĞAL ALANLAR MASASI - 2

DOĞAL ALANLAR - 2 MASASI KATILIMCILARI	
AD-SOYAD	GÖREV/TEMSİLİYET
DEVİRİM İŞBECER (MODERATÖR)	İBB ŞEHİR PLANLAMA MÜDÜRLÜĞÜ
SİBEL DÜNDAR DOĞAN (RAPORTÖR)	İBB ŞEHİR PLANLAMA MÜDÜRLÜĞÜ
BAHAR TÜNCEL ATAŞ	İBB ÇEVRE KORUMA MÜDÜRLÜĞÜ
ARMAĞAN SELİN KÖKSAL TÜRKKAN	İBB KENTSEL EKOLOJİK SİSTEMLER MÜDÜRLÜĞÜ
BÜŞRA BİNGÖL	İBB İSTANBUL PLANLAMA AJANSI
MEHMET ZEKİ BAL	İSKİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
OĞUZ KAYA	İSKİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ABBAS ŞAHİN	ORMAN MÜHENDİSİ (UZMAN)
NERİMAN PINAR	KANLICA DOĞA VE YAŞAM DERNEĞİ
CÜNEYT AKALIN	BEYKOZ ÇEVRE DAYANIŞMASI
MEHMET BİLEN	BOĞAZIÇI DERNEKLERİ PLATFORMU (BODEP)

İLK OTURUM

Çalıştayın ilk oturumunda moderatörün açılış konuşmasının ardından katılımcılar kendilerini tanıtmış ve Beykoz'da doğal alanlara ilişkin sorunlara yönelik fikirlerini paylaşmışlardır.

Devrim İŞBECER

Beykoz; sahip olduğu doğal sit alanları, orman alanları, 2B ve özel orman alanları, tarım alanları, Elmalı su havzası, dereleri, Boğaziçi Bölgesi ve kıyı şeridi ile özgün bir doğal yapıya sahiptir ve İstanbul'un kuzeydeki korunması gerekli ve ekolojik olarak hassas ilçelerinden biridir. Ancak doğal alanlarda tahribat ve bu alanların kaybedilme tehlikesi söz konusudur.

Büşra BİNGÖL

Beykoz'da barajların etrafında yapılaşmaların arttığı ve bu durumun hassas alanları, Beykoz'un özgün doğasını ve barajları olumsuz olarak etkilediği belirtilmiş, su barajlarının korunması gerektiği vurgulanmıştır.

Bahar TÜNCEL ATAŞ

İBB Çevre Koruma Müdürlüğü'nün özellikle hava kalitesi ile ilgili çalışmaları ile ilgili bilgi verilmiş, İstanbul'da 26 adet hava kalitesi ölçüm aracı olduğu ancak Beykoz'da bulunmadığı belirtilmiştir. Kömür kullanımına bağlı özellikle kış aylarında dönemsel olarak kirliliğin arttığı, Beykoz'da yaşayan katılımcılardan önerebilecekleri alanlarda mobil araçlar yardımıyla ölçüm yapılabileceği, kirleticilere yönelik değerlerin paylaşılacağı dile getirilmiştir.

Cüneyt AKALIN

Beykoz'daki çevre problemleri ile ilgili ve bir çevre hareketi olarak çalışan Beykoz Çevre Dayanışması temsilcili tarafından 90'ların sonuna doğru 3 fabrikanın kapanmasıyla iş imkanlarının azaldığı belirtilmiştir. Yapılaşmanın diğer ilçelere göre görece düşük olduğu bir ilçe olan Beykoz'da inşaat yapma konusunda iddialı olan iktidar için sıranın Beykoz'a geldiğine yönelik endişe dile getirilmiştir. Bu durumun fabrika işçilerinin yaşadığı, işsiz kalmış bir nüfus yapısına sahip ilçede bu nüfusun buradan çıkarılmasına sebep olacağı vurgulanmıştır.

2018 yılında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından imara açılan özel orman statüsündeki villa yapılması planlanan 1800 dönümlük Kirazlı ormanlarının büyük yapılaşma baskısı altında olduğu belirtilmiş, Mimarlar Odasının açtığı dava sonucunda alınan yürütmeyi durdurma kararının da kaldırılarak bu alanda inşaat faaliyetlerinin sürdüğü vurgulanmıştır. 2018 yılında İBB yönetiminin el değiştirmesinden önce yine bu alanın karşısında bulunan KİPTAŞ'a ait 550 dönüm orman alanında da KİPTAŞ'ın 3-4 katlı bloklardan oluşan bir proje sunduğu, izin aldığı ve bu tip faaliyetleri istemeyen platformun Kanal İstanbul'u istemeyen bir yönetimin parçası olan KİPTAŞ'ın bu faaliyetlerini yadırgadıkları belirtilmiştir. Platform olarak İBB'den beklentilerinin bu projede kamu yararı olmadığını ve projeden çekildiklerini açıklamaları olduğu vurgulanmıştır. Beykoz'da bu inşaat baskılarının devam edeceği yönünde endişeleri olduğu ve özel orman alanlarının Orman Bakanlığı tarafından kamulaştırılarak bu alanların devlet ormanı statüsüne alınması yönünde öneri getirilmiştir.

Doğma büyüme Beykozlu olanların anılarının olduğu Beykoz Çayırında yürütülen Millet Bahçesi projesine yönelik eleştiriler dile getirilmiş zaten milletin olan bu alanda yapılaşmaya yönelik her hangi bir projeye ihtiyaç olmadığı buna yönelik bir imza kampanyası yürütüleceği söylenmiştir.

Abbas ŞAHİN

Orman mühendisi ve kamu yönetimi uzmanı olan katılımcı tarafından geçen sene ilçe belediyesi tarafından düzenlenen Beykoz Sempozyumunda bir bildiri sunulduğu ve bu bildiride orman alanlarına ilişkin pek çok bilginin ve önerinin yer aldığı belirtilmiş ve incelenmesi önerilmiştir. 1963-72 yılları arasında sektör olarak her sektöre görev verildiği ve bu çalışma ile tüm orman alanlarının planlandığı belirtilmiştir. 1971 yılında Beykoz ve İstanbul planları yapıldığı, 1990, 2002, 2012 yıllarında yapılan amenajman planlarının 50 yıllık karşılaştırma yapma imkanı sunduğu vurgulanmıştır. 2012 yılı planına göre ilçenin %65.7'si ağaç kaplı olmak üzere %66.5'inin orman alanı olduğu dile getirilmiştir. Yine aynı yıl verilerine göre ilçenin %9'unun özel orman alanı olduğu, 21 bin ha alanın ise devlet ormanı olduğu, korular ve yeşil alanların 108 ha, fidanlıkların ise 15 ha olduğu bilgisi verilmiştir. Yıllara göre yapılan karşılaştırmalara göre İstanbul'da en çok tarım alanlarının yok edildiği (%36 azalma), orman alanlarının da %10 azaldığı vurgulanmıştır. Verilen bilgilerin ardından, Beykoz ve Sarıyer ilçelerinde darbe sonrası askerlerin bu ilçelerde orman alanlarına bir şekilde sahip çıktığı ancak korunmasındaki en önemli faktörün bu işten para kazanan ve geçimini sağlayan orman köylülerinin etkisinin olduğu ve 2006 yılında baltalık orman işletmesinin kaldırılmasının bu durumu olumsuz etkilediği belirtilmiştir. Kırsal nüfusta yaşanan azalmanın ormanların korunmasındaki olumsuz etkisi olduğu belirtilmiş ve ailelere ait özel orman alanlarında daralma olabileceği yönünde endişe dile getirilmiştir. Orman kanununa göre özel orman alanlarında %6 yapılaşmaya izin veren maddeyi kullanarak bu alanlarda yapılan hilelerin (Acarkent'te villa bahçelerinin özel orman alanı olarak gösterilmesi gibi) yapılaşma riskini arttırdığı vurgulanmıştır. Bu alanların kamulaştırılmasının gerekmediği, yapılaşmaya açılmasının engellenmesi gerektiği, İBB'nin bu alanlarda toplumun ihtiyaçlarına yönelik gezi alanları, yürüyüş ve dinlenme alanları, ekoturizm alanları gibi fonksiyonlar verebileceği yönünde bir öneri dile getirilmiştir.

Mehmet Zeki BAL

Havza koruma kuşaklarında yapılaşmaya engel olmak ve bu alanlarda atık su ve içme suyu konularındaki sorunları çözmeye yönelik çalışmalar yaptıkları belirtilmiştir. Önemli orman varlığı olan Beykoz ilçesinde orman yangınları, hidrantlar ve yangın önleme sistemleri ile ilgili çalışmalar yapılabileceği dile getirilmiştir.

Oğuz KAYA

İSKİ'de Beykoz Şube Müdürü olarak görev alan katılımcı tarafından altyapı anlamında çözüm üretmeye yönelik çalışmalar yapıldığı, 10 milyon m³ kapasiteli, Beykoz ve Üsküdar'ı besleyen Elmalı barajının atıl olduğu ancak son dönemde tekrar faaliyete alındığı vurgulanmıştır. Çavuşbaşı'nda Bakanlık tarafından yapılan planlar ile 300 m'lik mutlak koruma alanlarında yapılaşmalar önerildiği ancak kurum olarak itiraz edildiği belirtilmiştir. Yine havza alanında imar planı eksikliğinin de büyük bir sorun olduğu, bu alanlarda altyapıya ilişkin ancak geçici çözümler üretilebildiği ve yine hisseli parsellerin sorun teşkil ettiği dile getirilmiştir. Derelerin %80'inin ıslahlı olduğu ve imar planına göre terkler yapılmadığı için ıslahsız olan %20'lik alan için de ihale yapıldığı ve bu çalışmaların tamamlanacağı belirtilmiştir. Beykoz'da tarım alanlarının sulanması için kullanılan 4 adet gölet olduğu ve korunması gerektiği belirtilmiştir. Geçen yıl Riva deresinin temizliğinin İSKİ tarafından yapıldığı, canlı yaşamını ve oksijen seviyesini arttırmak için derede difüzörlerin kullanıldığı vurgulanmıştır. Derenin ıslahının DSİ tarafından yapılacağı ancak İSKİ'nin 4 adet arıtma tesisinin olduğu ve iki tane daha ekleneceği dile getirilmiştir.

Neriman PINAR

Beykoz'u ve İstanbul'u kapsayan ve doğa ile birlikte yaşamın öncelikli çalışma konuları olduğu belirtilmiş ve dermek olarak köyleri gezdikleri ve köylülerin mahalle statüsüne geçmelerinden pişmanlık duyduklarını söyledikleri aktarılmıştır. Köylerde yapılaşma sınırlı olduğu için gençlere ev imkânı sunulmadığı ve iş bulmak için köylerini terk ettikleri belirtilmiştir. Gençlerin işsiz olmasının en önemli sorun olduğu dile getirilmiştir. Mihrabat Korusunun 49 yıllığına bir şahsa devredildiği ve hem giriş ücretlerinin ve satılan ürünlerin pahalı olduğu ve karşılanabilir olmadığı söylenmiştir. Köylerde tapuların el değiştirmesi, rüzgâr koridorlarına yapılan yüksek katlı yapılar, fabrikaların kapanmasının ilçeyi ekonomik olarak zor duruma düşürdüğü, ilçede yaşlı ve ekonomik olarak da zayıf bir kitlenin yaşadığı, ilçenin yerlilerinin yeni yapılan villalarda çalışan konumuna geleceği yönünde endişe ve sorunların olduğu vurgulanmıştır. Yağmur hasadı, malçlama, kompost yapımı gibi uygulamaların eğitim sitemine katılması gerektiği ve yaygınlaşmasına yönelik çalışmalar yapılması önerilmiştir. Ayrıca kıyı alanlarına ilişkin bu alanlarda kültür, sanat ve spor alanlarının artırılmasına yönelik çalışmalar yapılması gerektiği ve nüfusun çoğunun yaşlı ve emeklilerden oluştuğu göz önünde bulundurularak insanların vakit geçirebileceği alanların yaratılması gerektiği vurgulanmıştır.

Armağan Selin KÖKSAL TÜRKKAN

İBB bünyesinde yeni kurulan Kentsel Ekolojik Sistemler Müdürlüğü'ne bağlı Üretken Peyzaj ve Kentsel Tasarım Şefliği'ni temsilen gelen katılımcı flora ve faunayı koruyan, ekolojik dönüşümü sağlayacak çalışmalar yaptıklarını belirtmiştir. Tarihi bostan alanlarında ve korularda çalışmalar yaptıkları belirtilmiş ve pilot bölge olarak da Beykoz Korusunun seçildiği dile getirilmiştir. Eski Ağaç AŞ şantiyesinin üretim ve bahçivanlık kompleksi olarak kullanılacağı, korulardan başlayarak iklim krizi gerçeğini de göz önünde bulundurarak üretilen peyzaj elemanlarının floranın dönüştürülmesinde kullanılacağı vurgulanmıştır. Ayrıca müdürlük olarak yeşil bir koridor oluşturmaya yönelik çalışmalar yapmak istedikleri ancak mülkiyet ve imar sorunları sebebiyle zorlandıkları belirtilmiştir.

Mehmet BİLEN

Boğaz'daki kayıkhanelerin ya yalıların bahçesine katıldığı ya da çay bahçesi olduğu, geçmişte yangınlarda kullanılan tulumbacı aralıklarının aynı şekilde şahısların bahçesine eklendiği, Boğaz'daki diğer bir sorunun bahçe duvarı yüksekliğinin olduğu ve denizi görmeye engel olduğu dile getirilerek bu sorunların gözden kaçırılmaması gereken önemli sorunlar olduğu eklenmiştir.

İlk oturumda yürütülen tartışmalar sonucunda öne çıkan sorunlar maddeler halinde listelenmiş ve tahtaya yazılmıştır:

- Başta özel orman alanları (yaklaşık 3000 ha) olmak üzere doğal alanlarda (Beykoz Çayı vb.) yürütülen projeler ve yapılaşma baskısı (9 oy)
- Devlet ormanlarının (%68) kamu yararı adı altında izne ve irtifaka konu edilerek orman alanlarının parçalanması ve bölünmesi (5 oy)
- Kentsel yeşil alanlarda (koru, park, mesire yeri ve dere içi koridorlar) steril peyzaj uygulamaları ve orman alanlarında egzotik (yabancı) türlerin kullanılması (4 oy)
- Muhafaza ormanlarının yapılaşmaya açılması (0 oy)
- Doğal sit alanlarının derecelerinin değiştirilmesi (0 oy)
- Çavuşbaşı'nda ETBAR çalışması ile sit derecesinin değiştirilmesi (0 oy)
- Tarım alanlarının azalması (2 oy)
- Mesire yerlerinde ekolojik rehabilitasyon ihtiyacı (0 oy)
- İmar plansız alanlarda altyapı projelerinin yapılamaması (2 oy)
- Rüzgar koridorlarında yüksek katlı yapılaşma (1 oy)

Masadaki katılımcılar tarafından yapılan oylama sonucunda en çok oyu alan üç sorun öncelikli olarak belirlenmiştir:

1. Başta özel orman alanları (yaklaşık 3000 ha) olmak üzere doğal alanlarda (Beykoz Çayı vb.) yürütülen projeler ve yapılaşma baskısı
2. Devlet ormanlarının (%68) kamu yararı adı altında izne ve irtifaka konu edilerek orman alanlarının parçalanması ve bölünmesi
3. Kentsel yeşil alanlarda (koru, park, mesire yeri ve dere içi koridorlar) steril peyzaj uygulamaları ve orman alanlarında egzotik (yabancı) türlerin kullanılması

İKİNCİ OTURUM

İlk oturumun ardından ara verilmiştir. İkinci oturum başlangıcında tüm moderatörler kendi masalarında öne çıkan sorunları diğer katılımcılar ile paylaşmışlardır. Sonrasında her masada öne çıkan üç soruna ilişkin çözüm önerileri üretilmiştir.

Doğal Alanlar - 2 masasından çıkan öncelikli 3 soruna ilişkin çözüm önerileri şu şekildedir:

1. "Başta özel orman alanları (yaklaşık 3000 ha) olmak üzere doğal alanlarda (Beykoz Çayı vb.) yürütülen projeler ve yapılaşma baskısı" sorununa ilişkin çözüm önerileri:
 - o Mevcut yasa ve yönetmeliklerin etkin bir şekilde uygulanması
 - o Etkin bir şekilde denetimlerin yapılması
 - o Beykoz'da bir araya gelerek halkın etkin bir şekilde bilgilendirilmesi, dayanışma ağlarının güçlendirilmesi ve etkinliklerin yapılması (imza kampanyaları yürütülmesi gibi)
 - o Özel orman alanlarının kamulaştırılarak kentin rekreatif amaçlarını karşılayabilecek şekilde tasarlanması
 - o KİPTAŞ'ın özel ormanda yer alan projeden çekilerek açıklama yapması
2. "Devlet ormanlarının (%68) kamu yararı adı altında izne ve irtifaka konu edilerek orman alanlarının parçalanması ve bölünmesi" sorununa ilişkin çözüm önerileri:
 - o Üstün kamu yararı ilkesinin net bir şekilde tanımlanması ve izinlerin sadece bu amaçla verilmesi (taş ocağı, kum ocağı, katı atık tesisi vb. kullanımlara kesinlikle izin verilmemesi, enerji nakil hattı, baraj, hava alanı, üniversite vb. kullanım izinlerinin de üstün kamu yararı ilkesi aranarak kısıtlanması)
 - o Orman kadastrounun ve tescil işlemlerinin tamamlanması

- Ömrünü tamamlamış maden ocaklarının ekolojik dönüşümünün sağlanması
 - Orman içi mesire alanları ve kentsel yeşil alanlar için taşıma kapasitesinin belirlenmesi
3. Kentsel yeşil alanlarda (koru, park, mesire yeri ve dere içi koridorlar) steril peyzaj uygulamaları ve orman alanlarında egzotik (yabancı) türlerin kullanılması sorununa ilişkin çözüm önerileri:
- Kentsel peyzaj uygulamalarında doğal türlerin kullanımı için envanter ve eylem planı çalışmalarının yapılması
 - Özellikle yaz aylarında ortaya çıkan su ihtiyacını azaltmak için bitki seçiminin kurakçıl ve suya dayanıklı bitkiler olacak şekilde seçilmesi ve yağmur suyu hasadının yapılabilmesi için teşvikler verilmesi
 - Yeşil alanlarda hava ve gürültü kirliliğini azaltacak, yutak görevi görecektir ve hava kirliliğini tolere edecek bitkilendirme çalışmalarının yapılması
 - Devlet ormanlarından egzotik türlerin kaldırılması ve meşe, gürgen vb. doğal türlerin kullanılması, kademeli olarak bu geçişin sağlanması
 - Ömrünü tamamlamış maden ocaklarının ekolojik dönüşümünün sağlanması
 - Orman içi mesire alanları ve kentsel yeşil alanlar için taşıma kapasitesinin belirlenmesi

Bunların dışında masada dile getirilen diğer konular ve çözüm önerileri şu şekildedir:

- Koruma-kullanma dengesinin iyi kurulması,
- İleride ortaya çıkacak temiz hava, oksijen, su ve yeşil alan ihtiyacı da hesaplanarak, OGM ile işbirliklerinin kurulması ve mangalsız, motorsuz tematik güzergâhların oluşturulması,
- İçme suyu havzaları ile ekoturizm alanları arasındaki çelişkili konuların göz önünde bulundurulması,
- Trafik kaynaklı kirliliğin azaltılması gerektiği,
- Ekosistemin bir bütün olarak ele alınması,
- Mevzuatta özel orman alanlarında izin verilen %6'lık yapılaşmanın sadece orman alanlarının işletilmesi amacıyla yapılması,
- Her bitkiye doğal yaşam ortamında yaşama şansı verilmesi ve birbiri ile birlikte yaşayabilecek bitki türlerinin bir arada kullanılması
- Osmanlı zamanından beri kullanılan, gravürlere konu olmuş ve aynı zamanda kültürel açıdan da bir miras alanı olma özelliği gösteren Beykoz Çayırı'nın aslına uygun şekilde kullanılması ve fonksiyonu dışında kullanılmaması,
- Öncelikle İBB içinde olmak üzere bitkilendirme çalışması yapan tüm kamu kurumlarının ve proje birimlerinin yapılacak eylem planı çalışmasını sahiplenmesi ve ortak uygulamaları eşgüdümlü bir şekilde yürütmeleri,
- Bitkilendirme çalışmaları için üretim alanları oluşturulması
- Atatürk Arberetumu gibi alanların kullanım amacına uygun olarak kullanılması
- Özel orman alanları için mülk sahiplerine yasa dışı uygulamalarda cezai yaptırımlar olması ve imar kanununa da caydırıcı maddeler eklenmesi.

5.5. KÜLTÜREL MİRAS ve KORUMA MASASI

KÜLTÜREL MİRAS MASASI KATILIMCILARI	
AD-SOYAD	GÖREV/TEMSİLİYET
FİLİZ DEVECİ (MODERATÖR)	İBB ŞEHİR PLANLAMA MÜDÜRLÜĞÜ
ŞAFAK ÇÖZE (RAPORTÖR)	İBB ŞEHİR PLANLAMA MÜDÜRLÜĞÜ
SÜREYYA TOPALOĞLU	KUNDURA HAFIZA KÜLTÜREL MİRAS KORUMA DERNEĞİ
S. BUSE YILDIRIM	KUNDURA HAFIZA KÜLTÜREL MİRAS KORUMA DERNEĞİ
SENİYE SELCEN ONUR	İBB KÜLTÜREL MİRAS KORUMA MÜDÜRLÜĞÜ
DERYA DAYAN	İL KÜLTÜR VE TURİZM MÜDÜRLÜĞÜ
ZEYNEP GÜNDOĞAN	KUDEB
SELMA BULUT	BOĞAZİÇİ İMAR MÜDÜRLÜĞÜ
ANDAÇ ERDEM ÇAKIR	İBB EMLAK MÜDÜRLÜĞÜ
YAVUZ ALMALI	İBB EMLAK MÜDÜRLÜĞÜ
DENİZ ALKAN	MİMARLAR ODASI İSTANBUL ŞUBESİ

İLK OTURUM

Çalıştayın ilk oturumunda moderatörün açılış konuşmasının ardından katılımcılar kendilerini tanıtmış ve Beykoz'da kültürel miras ve korumaya ilişkin sorunlara yönelik fikirlerini paylaşmışlardır.

Derya DAYAN

Kültürel miras alanında, somut olmayan kültürel miras alanlarından bahsetmek istediğini belirtmiştir. Örnek olarak ise; somut olmayan kültürel miraslar ile Âşıklık geleneği, el sanatları, gösteri sanatları gibi çeşitli dallar ile varlıklarını gösterdiklerinden bahsetmiştir. Ayrıca, somut olmayan kültürel miras üzerinde Eyüp İlçesi'nde ve Beykoz İlçesi'nde çalışmalarının olduğundan bahsetmiştir. Beykoz'da "Cam Ocakları" üzerine bir çalışmalarının olacağı ve üzerinde çalıştıklarından söz etmiştir.

Kültürel miras masası özelinde, en büyük sorunun "Kentleşme ile beraber sözlü geleneklerin kaybedilmesi" olarak ifade etmiştir. Ayrıca, somut olmayan kültürel mirasın kaybolduğu, örnek olarak ise eskiden "çömlekçiliğin" olduğu, günümüzde ise bu zanaatin nadir olarak yapıldığından söz etmiştir.

Süreyya TOPALOĞLU

İlk olarak dernek olarak kültürel miras üzerinde yoğunlaştıklarını ve bu ekseninde çalıştıklarını belirtmiştir. Bu doğrultuda ise bazı yöntemler benimsedikleri, bunlardan birinin ise emekliler ya da çocuklar ile iletişime geçmek olduğundan bahsetmiştir.

S. Buse YILDIRIM

Kuşaklararası etkileşimin çok önemli olduğundan bahsetmiştir. Gündelik yaşamımızın, teknolojinin hızlı bir şekilde gelişmesi ile beraber etkilenip, değiştiğini söylemiştir.

Paşabahçe ve tekel fabrikalarında üretimin durdurulmasının, bu alanda çalışan mavi yaka işçilerin, işlerinden edilmesine ve dolayısı ile fabrika yakın çevresinde yaşayan bu kesimin taşınmasına sebep olduğunu söylemiştir.

Dernek olarak tek başlarına projeler geliştirmeye çalıştıklarını söylemiştir. Yerel yönetimden herhangi bir teşvik ya da desteğin olmadığını dile getirmiştir. Ayrıca, İBB ile beraber Beykoz İlçesi'ni güçlendirmek istediklerini söylemiştir.

Beykoz İlçesi'nde toplu ulaşım sistemleri ile müze ya da kültürel miraslara ulaşımın zor olduğundan bahsetmiştir. Örnek olarak Cam Müzesine olan ulaşımın zor olduğu ve insanların ulaşılabilirliği açısından bir sorun teşkil ettiğini söylemiştir.

Süreyya TOPALOĞLU

Mekânda Adalet Derneği'nin endüstri miras alanları özelinde bir projesi olduğunu söylemiştir. Ayrıca, yakın zamanda bu projenin bir rota şeklinde planlandığından bahsetmiştir.

Seniye Selcen ONUR

Somut kültürel miras öğelerinden daha çok bahsetmiştir. Bu bağlamda sosyal yapının eskisine göre çok değiştiğini ifade etmiştir. Bunun, fabrikaların kapanarak, burada istihdam edilen kişilerin başka yerlere olan göçü ve daha sonrasında değişen sosyal yapısı ile ilişkili olduğundan bahsetmiştir. Ayrıca, turizmin canlanması ile de bu sosyal yapının değiştiğinden söz etmiştir.

Somut kültürel miras öğelerinden bahsederken, ayrıca, ilçede yaklaşık 1600 kadar tescilli eserler mevcut olduğu ve bu tescilli eserlerin lüks semtlere dönüşerek, tehlike altına girmesinden bahsetmiştir. Özellikle, Boğaziçi alanında, yapıların tescilli yapı olarak önerilmeye çalışıldığını ve metrekaresinin arttırılmaya çalışıldığından söz etmiştir. Bu tür durumların koruma sorununa neden olduğunu vurgulamıştır. Buna ek olarak, yalıların sahiplerini kaybederek, ciddi bir koruma sorununa yol açtığından da bahsetmiştir.

Ayrıca işlevlendirme ve yeniden fonksiyonlandırma sorunundan da bahsetmiştir. Endüstri miras alanlarının mevcut olduğunu, fakat bu alanların işlevlendirilmesinde sorunlar yaşandığından bahsetmiştir.

Zeynep GÜNDOĞAN

Kurum olarak yapı ölçeğinde çalışmalar yaptıklarından bahsetmiştir. Hem Boğaziçi hem de geri görünümde, yapılara olan ek ilaveler ile dokunun bozulduğundan bahsetmiştir. Bu alanların dışında, kırsal alanlarda ise genelde kaçak yapılaşmanın ve imar affı ile beraber bu durumun daha büyük bir sorun oluşturduğundan söz etmiştir. Kuzey Otoyolu projesi ile yapılaşmanın artacağı ve Beykoz İlçesi'ne olan baskının yoğunlaşacağından bahsetmiştir. Bunun bir sorun oluşturmasından bahsetmiştir. Ayrıca, gecekondulaşmanın olduğu bazı mahallelerin, siteleşmenin önüne geçemediği ve risk altında olduğundan bahsetmiştir.

Beykoz İlçesi için en büyük sorunun bilinç ve farkındalığın olmaması olduğunu belirtmiştir. Beykoz'da ise bu bilincin, diğer ilçelere oranla daha da az olduğunu ve bunun daha büyük bir sorun olduğunu söylemiştir. Ek olarak ise doğal alanların bozulması ve kentleşmenin artmasının kültürel miras alanları açısından tehdit oluşturduğundan bahsetmiştir.

Selma BULUT

Boğaziçi ön görünüm hakkında daha detaylı bilgilerden bahsetmiştir. Yapı kayıt belgelerinin, sit alanları dışında olması gerektiğini, tüm alanlarda olmaması gerektiğini söylemiştir. Ayrıca, tescilli yapıların, bu doğrultuda tehdit altında kaldığından bahsetmiştir. Yapı kayıt belgesi alınan bir yapının yıkılmadığından ve restorasyon yapılamadığından bahsetmiştir. Anayasanın bu belge alım sürecini iptal ettiğini, fakat yapı kayıt belgesini önceden alanların, bu kapsam dışında tutulduğundan bahsetmiştir.

Zeynep GÜNDOĞAN

Eskiden konak ya da yalı gibi, çoklu mülkiyete sahip olup, yapı kayıt belgesi ile yapı şeklini bozan, kat mülkiyeti isteyen kişilerin olduğundan bahsetmiştir.

Selma BULUT

Binalara af çıkartılmaması gerektiğinden, binaların zaten mevzuata uygun olarak yapılması gerektiğinden bahsetmiştir. Genel olarak imar affına karşı çıkılması gerektiğinden, sit alanında ya da sit alanı dışında affın olmaması gerektiğinden söz etmiştir.

Seniye Selcen ONUR

Af olmaması gerektiği ve yasalara göre yapıların inşa edilmesi gerektiğinden söz etmiştir. Ama İstanbul'un farklı olduğundan da bahsetmiştir. İstanbul'a yasa geldiği zaman zaten yapılaşmış bir şehir, yani şehrin üstüne yapılaşmanın olduğundan bahsetmiştir.

Andaç Erdem ÇAKIR

Emlak Müdürlüğü olarak İBB tasarrufunda olan alanlarda çalışıp, proje geliştirdiklerinden söz etmiştir. Beykoz genelinde en büyük sorunun kentsel dönüşüm ve taşınmazın mülkiyet yönetim kısmı olduğundan bahsetmiştir. Ayrıca, deprem gerçeğinin olduğundan ve kentsel dönüşümün bir çözüm olabileceğinden bahsetmiştir.

S. Buse YILDIRIM

Kentsel dönüşümün bir çözüm olmadığından, güçlendirmenin olması gerektiğinden bahsetmiştir. Kentsel dönüşümün sağlıklı bir yöntem olmadığı ve Beykoz İlçesi'nin daha temel sorunları olduğundan söz etmiştir.

Selma BULUT

Yapılarda güçlendirme çalışmasının, statik olarak güçlendirme kadar sağlıklı olmadığından bahsetmiştir. Her zaman yıkıp-yeniden yapmanın daha mantıklı ve iyi olabileceğinden söz etmiştir. Güçlendirmenin, sadece çözüm bulunmadığı takdirde yapılması gerektiğini ifade etmiştir.

S. Buse YILDIRIM

Sümerbank işçi evlerinin tescillenmesi gerektiğinden bahsetmiştir. Eski tip tipolojinin devam etmesi gerektiğinden, 2 katlı yapıların kentsel dönüşüm sonrası 5 katlı yapılara dönüşmesinden bahsetmiştir. Dolayısı ile mimari niteliğin azalmasını bir sorun olarak gördüğünden söz etmiştir.

Süreyya TOPALOĞLU

Beykoz İlçesi genelinde kentsel dönüşümün olması, fakat kimlik olgusunun dikkate alınması gerektiğinden ve belirli tipolojiler olması gerektiğinden bahsetmiştir.

Andaç Erdem ÇAKIR

Kültürel miras alanlarının, halka mal olması ve halka değmesi gerektiğini söylemiştir. Bazı yeniden işlevlendirilen endüstri miras alanlarının özelleştirilmesi ve duvarlarının yüksek olmasının büyük bir sorun olduğunu söylemiştir.

Zeynep GÜNDOĞAN

En temel görevin kamu kurumlarına düştüğünü söylemiştir. Beykoz Belediyesi'nin, ara mahallelerde yer alan çeşmelerin kamuya kazandırılması üzerine bir projesi olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca, kamu kurumlarının öncelik yapması, koruma nedir sorusu üzerinden gitmesi ve bu olguyu yaygınlaştırması gerektiğini belirtmiştir. İlâveten sivil mimarlık örneğinin nasıl kazanılacağı sorusunun da düşünülmesi gerekenlerden biri olduğunu söylemiştir.

Andaç Erdem ÇAKIR

Kentsel dönüşüm müdürlüğünde belirli tipolojilerin mevcut olduğunu söylemiştir. Ayrıca, yapı özelinde teknik olarak katın korunabileceği ama bunun finansal olarak mümkün olmadığından bahsetmiştir.

Seniye Selcen ONUR

Turizm sektörünün kontrol edilmesi gerektiği ve kontrol edilerek yayılması gerektiğinden bahsetmiştir. Ayrıca, turizmin çeşitli alanlarından bahsetmekte ve bu alanların Beykoz'da yaygınlaşmasından bahsetmiştir. Böylece aslında kaynak sorunun da çözülebileceğinden söz etmiştir. Ek olarak, Beykoz'a gelen turistlerin sadece bir noktaya yığılmasını bir sorun olarak ifade etmiştir. Bu doğrultuda ise turizmin çeşitlendirilmesi gerektiği ve kontrol edilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

S. Buse YILDIRIM

Beykoz'da Polonezköy'e piknik amaçlı günübirlik gelen sayısının çok olduğu ancak müze ziyareti yapmaya gelenlerin olmadığını belirtmiştir.

Zeynep GÜNDOĞAN

Önceden Beykoz'da turizm rotası mevcut olduğunu ve bu rotanın tekrardan üretilabileceğinden bahsetmiştir. Ayrıca, turizm desteklenirken bunun kontrollü olması gerektiğinden söz etmiştir. Bugün Anadoluhisarı'nın ortada olduğunu belirtmiştir.

Turizmin kontrollü yayılmasının ötesinde kültürel miras özelinde bilinçlenmenin olması gerektiğinden bahsetmiştir.

Yavuz ALMALI

Kültürel miras alanları korunurken, aslında kaybedilen ya da kaybolan öğeler üzerinde düşünülüp, gidilmesi gerektiğinden bahsetmiştir. Kontrolsüz yapılaşmanın, kültürel miras öğelerini unutturduğundan söz etmiştir.

Kentsel dönüşüm uygulamalarında ise müteahhitlerin rant odaklı bir yaklaşım sergilemesinin bir sorun olduğundan söz etmiştir.

İlk oturumda yürütülen tartışmalar sonucunda öne çıkan sorunlar maddeler halinde listelenmiş ve tahtaya yazılmıştır:

- Kontrolsüz kentleşme ile beraber somut-somut olmayan kültürel mirasın yok olması (5 oy)
- Yetki karmaşası – kurumlararası iletişimde eksiklik (3 oy)
- Yerel ve merkezi yönetimin koruma alanında yeterli desteğinin olmaması (0 oy)
- Fonksiyon değişikliği ile beraber sosyal yapının da değişmesi (3 oy)
- Kültürel miras farkındalığının yetersiz olması (5 oy)
- Kimliğin iyi tanımlanmış olmaması (2 oy)
- Turizm baskısı (4 oy)
- Tescilli ve koruma alanlarında, imar affının özgün dokuyu bozması (2 oy)
- Turizmin tek bir noktaya yığılması – Polonezköy Örneği (1 oy)
- Merkezi ve yerel yönetimin koruma politikalarıyla ilgili yeterli kaynak ayırmaması (2 oy)
- İmar planları ile tescilli yapıların bulunduğu parsellere verilen kat hakları sebebi ile tescilden düşme taleplerinin olması (0 oy)

Masadaki katılımcılar tarafından yapılan oylama sonucunda en çok oyu alan üç sorun öncelikli olarak belirlenmiştir:

1. Kontrolsüz kentleşme ile beraber somut-somut olmayan kültürel mirasın yok olması.
2. Kültürel miras farkındalığının yetersiz olması.
3. Turizm baskısı, turizmin çeşitliliğinin olmaması ve turizmin tek bir noktaya yığılması – Polonezköy örneği.

İKİNCİ OTURUM

İlk oturumun ardından ara verilmiştir. İkinci oturum başlangıcında tüm moderatörler kendi masalarında öne çıkan sorunları diğer katılımcılar ile paylaşmışlardır. Sonrasında her masada öne çıkan üç soruna ilişkin çözüm önerileri üretilmiştir.

Selma BULUT

Yeterli ve iyi bir koruma planını olması gerektiğinden bahsetmiştir.

Derya DAYAN

Kültürel miras alanları belirlenmeli, ayrıca, sözlü çalışmalar ile tespitlerin yapılarak daha detaya inilmesi gerektiğini söylemiştir. Çömlekçilik, balıkçılık gibi Beykoz'a özgü değerlerin yaşatılması ve korunması gerektiğinden de söz etmiştir.

S. Buse YILDIRIM

Şartnameler oluşturulmalı ve planlar geliştirilirken ötekileştirmeyen bir yapıda olması gerektiğinden bahsetmiştir.

Derya DAYAN

Özellikle somut olmayan kültürel miras öğelerinin tespit edilip, arşivlenmesinden söz etmiştir. Çömlekçilik üretiminin canlandırılıp, yapılabileceğinden bahsetmiştir. Bu tür projelere ise Beykoz Belediyesi, Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü ile STK'ların destek verebileceğinden bahsetmiştir. Ek olarak ise kuzey otoyolu çevresinde yer alan köylerin tehlike altında olduğu konusuna değinmiştir.

Süreyya TOPALOĞLU

Bütüncül bir yaklaşım sergilenerek, Beykoz İlçesi özelinde koruma amaçlı imar planlarının yapılması gerektiğinden bahsetmiştir. Fakat bu planların kapsamlarının ve süreçlerinin net olması gerektiğini de eklemiştir.

Seniye Selcen ONUR

Koruma amaçlı imar planlarının stratejik plan olarak yapılması gerektiğinden bahsetmiştir. Ayrıca, bu planların hangi hedefe ve amaca yönelik olduğunun da kesin olarak belirlenmesi gerektiğinden söz etmiştir.

Süreyya TOPALOĞLU

Kültürel miras öğelerinin dijital olarak arşivlenmesi gerektiğinden bahsetmiştir.

Zeynep GÜNDOĞAN

Kültürel miras farkındalığının yetersiz olması sorunu ile ilgili olarak eğitimin önemini vurgulamıştır. Ayrıca, anaokulu itibari ile eğitimin verilmesi ve farkındalığın artırılması gerektiğinden bahsetmiştir.

Deniz ALKAN

Yerel yönetimlerin ve STK'ların okullarda eğitim vermesi ve proje geliştirmesi üzerinden durmuştur. Bu eğitimlerin ise küçük yaşlarda başlayıp, farkındalığın aşılması açısından önemli olduğunu vurgulamıştır.

Yavuz ALMALI

Bu sorunun çözümü için reklamların verilebileceği ve bu sayede farkındalığın arttırılabileceği üzerinde durmuştur.

Zeynep GÜNDOĞAN

İnsanlar yaşadıkları yerin ve mahallenin kültürel miras varlıklarını tanımadıklarını söylemiştir. Burada mahalle muhtarlarına işin düştüğünü ve bu doğrultuda belki broşür gibi bilgilendirici elemanların dağıtılarak farkındalığın arttırılması gerektiğinden söz etmiştir. Farkındalık amacı ile okuma kitaplarının olabileceğinden bahsetmiştir. Ayrıca, ev alan insanların dahi aldıkları yapının tescilli olup, olmadığı hakkında bir bilgisi olmadığından bahsetmiştir.

Derya DAYAN

Farkındalığın ve bilincin arttırılması adına en azından ortaokul ve sonrası eğitim düzeyleri için sanat tarihi derslerinin verilmesi gerektiğinden söz etmiştir.

Süreyya TOPALOĞLU

Yaş gruplarının, kültürel miras kavramlarını algılanmasında 10-12 yaş aralığının daha iyi olduğunu söylemiştir. Çocuklarla etkinlikler yaptıklarını, bu doğrultuda aktivite kiti dağıttıkları ve maketler ürettiklerinden bahsetmiştir.

Deniz ALKAN

Boş ve atıl durumda olan kültürel miras alanlarında müze, sergi ve etkinliklerin olması gerektiğinden bahsetmiştir. Kazandırılması gereken endüstri miras alanlarının olduğundan ve bu alanların kamuya kazandırılıp, etkinlik alanı olarak kullanılabileceğinden söz etmiştir.

Süreyya TOPALOĞLU

Farkındalığın arttırılması adına bir takım dizi, video gibi görsel iletişim yöntemlerinin kullanılabileceğinden söz etmiştir. Bu sayede, farkındalığın artacağı ve kültürel miras gibi kavramların yaygınlaşacağından bahsetmiştir.

Seniye Selcen ONUR

En önemli üçüncü sorun adına çözüm önerilerini sunarken Beykoz İlçesi'nde çok çeşitli turizm türlerinin mümkün olduğu fakat bu türlerin yapılmadığından bahsetmiştir. Diğer turizm türlerinin de yaygınlaştırılması gerektiğinden ve bu sayede, gelirin artacağından ve kültürel mirasın korunması için kaynak yaratabileceğinden bahsetmiştir. Böylece kaynak sorunu da çözülmüş olacaktır yorumunda bulunmuştur. Ayrıca, turizm amaçlı herkesin Polonezköy'e gittiğinden ve bunun tek bir noktada yığılmalara yol açtığından bahsetmiştir.

Turizmin çeşitlendirilmesi ve yaygınlaştırılmasının, her yere otel ya da konaklama tesis açmak olmadığını vurgulamıştır. Bu doğrultuda, turizmin kesinlikle kontrollü bir şekilde yaygınlaştırılması tarafı olduğunu söylemiştir.

Turizmin çeşitlendirilmesi ve yaygınlaştırılması ile beraber sonuç olarak, kültürel mirasın kendi kaynağını kendinin üreteceğinden bahsetmiştir. Otel ya da konaklama tesisi olacaksa eğer belirli bir bölge belirlenmesinin gerektiğinden söz etmiştir. Kesinlikle karma fonksiyon kullanımı

olmamasını vurgulamıştır. Ayrıca, bazı endüstri miras alanlarının otel ya da turizm alanı olabileceğinden bahsetmiştir.

Deniz ALKAN

Turizmin yaygınlaştırılırken kesinlikle kapasitenin belirlenmesi gerektiğinden bahsetmiştir.

Derya DAYAN

Beykoz İlçesi genelinde kültür ve turizm rotalarının belirlenip oluşturulmasından bahsetmiştir. Böylece, turizmin canlandırılıp, çeşitlenebileceğinden söz etmiştir. Bu rotaya, yemek kültürü ile ilgili rotaların da eklenebileceğinden bahsetmiştir.

Seniye Selcen ONUR

Bu ana sorun için aslında bazı soruların sorulması gerektiğinden bahsetmiştir. Bu sorulara verilen yanıtların, bizi doğrudan hedefe götüreceğini vurgulamıştır. "Bundan sonra Beykoz'u nasıl görüyoruz?" ve "insanları Beykoz'da nasıl tutabiliriz?" gibi soruların sorulup, üzerinde düşünülmesi gerektiğini söylemiştir.

Selma BULUT

Kalkınma denildiği zaman sadece sanayi sektörünün düşünülmemesi gerektiğini söylemiştir. Bu yüzden, tarımın canlandırılması, tarım politikalarının belirlenmesi ve sağlama alınmasını belirtmiştir.

Kültürel Miras ve Koruma masasından çıkan öncelikli 3 soruna ilişkin çözüm önerileri şu şekildedir:

1. "KontROLSÜZ kentleşme ile beraber somut-somut olmayan kültürel mirasın yok olması" sorununa ilişkin çözüm önerileri:
 - o Koruma amaçlı imar planlarının, kültürel miras değerleri gözetilerek oluşturulan stratejik plan özelinde yapılması.
 - o Koruma amaçlı imar planlarında bütüncül bir yaklaşımın belirlenmesi ve kurumlar arası eşgüdümün sağlanması.
 - o Sözlü tarih çalışmaları ile tespit çalışmasının yapılması.
2. "Kültürel miras farkındalığının yetersiz olması" sorununa ilişkin çözüm önerileri:
 - o Anadolu itibarı ile eğitim verilip, farkındalığın arttırılması.
 - o Yerel yönetimlerin, muhtarlıkların ve STK'ların farkındalığı arttırması için beraber proje geliştirmesi.
 - o Endüstri miras alanları içerisinde müze, sergi, etkinlik ve atölyelerin düzenlenmesi.
3. "Turizm baskısı, turizmin çeşitliliğinin olmaması ve turizmin tek bir noktaya yığılması – Polonezköy örneği" sorununa ilişkin çözüm önerileri:
 - o Turizm kapasitesinin belirlenerek, turizm çeşitliliğinin oluşturulması ve turizmin tek noktada yığılmasına engel olunması.
 - o Kültür ve turizm odaklı rotaların oluşturulması.
 - o Özellikle konut alanlarında, karma kullanımdan sakınılması.

5.6.EKONOMİ MASASI

EKONOMİ MASASI KATILIMCILARI	
AD-SOYAD	GÖREV/TEMSİLİYET
GÜLDENİZ TATLİCAN (MODERATÖR)	İBB ŞEHİR PLANLAMA MÜDÜRLÜĞÜ
SENEM SÖNMEZ (RAPORTÖR)	İBB ŞEHİR PLANLAMA MÜDÜRLÜĞÜ
BURCU ÖZÜPAK GÜLEÇ	İSTANBUL PLANLAMA AJANSI
ALİ MURAT ERDEM	İBB TARIM VE SU ÜRÜNLERİ MÜDÜRLÜĞÜ
BURÇE KARAMAN	İBB HAYAT BOYU ÖĞRENME ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
ALİ ALPER DURAK	İBB ÜSKÜDAR BÖLGESEL İSTİHDAM OFİSİ
ÖZNUR ULUSOY	İBB TARIM VE SU ÜRÜNLERİ MÜDÜRLÜĞÜ
SADETTİN ÇAKIR	BEYKOZ BELEDİYESİ TARIMSAL HİZMETLER MÜDÜRLÜĞÜ
ORHAN ONAR	BEYKOZ ZİRAAT ODASI

İLK OTURUM

Çalıştayın ilk oturumunda moderatörün açılış konuşmasının ardından katılımcılar kendilerini tanıtmış ve Beykoz ekonomisine ilişkin sorunlara yönelik fikirlerini paylaşmışlardır.

Ali Murat ERDEM

Çiftçiye desteklemekte karşılaşılan en önemli sorunlardan birinin mülkiyet sorunu olduğunu belirtmiştir. Çiftçi desteği için ÇKS belgesi istenildiği ancak büyük parsellerin bulunduğu alanlarda (bazı köylerin yarısı 1 adet parselden oluşmaktadır) çiftçilerin mülk sahibi olmamaları nedeniyle Çiftçi Kayıt Belgesi (ÇKS) alamama sorunlarının olduğundan bahsetmiştir.

Arazilerin değerli olması sebebiyle çiftçinin arazisinin değerlendirileceğini düşünüp tarım yapmak istemediğini, planlama açısından imara açılma beklentisinin olduğunu belirtmiştir.

Göletlerde su seviyelerinin su kaybının minimuma indiğini ve İSKİ ile protokol yapıldığını belirtmiştir. Ancak su bağlantısının işletilmesinde sorun yaşandığını; borularla suyun çiftçilerin tarlalarına kadar iletilmediğini, muhtarların suyu vermediğini ve bunun muhtarların inisiyatifinde olmasının problem yarattığından bahsetmiştir. Kooperatif (sulama kooperatifi) kurulması ya da sulama işlerinin Tarım ve Su İşleri Müdürlüğüne devredilmesi gerektiğini ifade etmiş, ayrıca Tarım ve Su İşlerini ilgilendiren Su Ürünleri Kooperatifinin var olduğunu belirtmiştir.

Balıkçı barınaklarının fiziksel durumunun yetersiz olduğu, balıkçı barınaklarına destek verildiğini belirtilerek, imkanlar el verdiği ölçüde koşulların iyileştirilmeye çalışıldığından bahsetmiştir.

2014 tarihli 6360 sayılı kanunla köylerin mahalle statüsüne dönüşmesinin söz konusu olduğunu, su ve elektrik faturalarının bu şekilde arttığını ifade etmiştir. Asıl olumsuz olanın köy tüzel kişiliğine ait alanların ilçe belediyesine geçmesi olduğundan bahsetmiştir. Bununla beraber isteyen mahallelerin artık başvuruda bulunarak "kırsal mahalle" statüsüne kavuşabileceğini, bu sayede fatura indirimlerinden faydalanabileceğini de söylemiştir.

Beykoz'da tarımın çoğunlukla Riva Deresi ve çevresinde yapıldığını ifade etmiştir.

Orhan ONAR

Bakanlığa resmi kaydı yapılan tarım arazileri ile işlenen tarım arazileri büyüklüğünün birbirinden farklı olduğunu, örneğin Bakanlığa kaydın 10 dönüm, işlenen tarı toprağının ise 200 dönüm olduğunu belirtmiştir.

Beykoz Belediyesinin ilçede üretilen ürünleri aldığını belirtmiş, Büyükşehir Belediyesi'nin de almasını istediklerini talep olarak iletmıştır.

Beykoz'da bazı köylerin kırsal mahalle konumuna geçmesi talebini iletmış, örneğin Mahmutşevketpaşa'nın sebze, Cumhuriyet Köyünün hayvancılıkta iyi olduğunu belirterek, bu özelliklerin devam etmesinin talep edildiğini ifade etmiştir. Hayvancılığın devam etmesini istediklerini, tüm köyün hayvancılığının ayrı bir yerde toplanması gerektiğini ancak bu amaç için bir alan bulunmamasından şikâyetçi olduklarını ifade etmiştir. Ayrıca yem ve gübre pahalılığı sebebiyle hayvancılığı da bitme noktasına geldiğinden bahsetmiştir.

Tarım alanlarının tarımsal üretim alanları olarak kalması ve yapılaşmaya açılmaması gerektiğini ifade etmiş, ayrıca tarımla uğraşanların 80 milyon nüfusu beslediği belirterek, tarıma önem verilmesi gerektiğine vurgu yapmıştır.

İstanbul Büyükşehir Belediyesinin mevsimlik çiçek aldığını, ancak son zamanlarda alımları çok azalttığını, bu şekilde tarımı destekleyen sosyal projelerin devamını talep ettiklerini belirtmiştir.

Kooperatiflerin maddi olarak desteklenmesini talep ettiklerini belirterek, Büyükşehirden alınacak makinaların tarıma katkısının olacağını ve bu sayede mısır dikiminin artacağını da ifade etmiştir.

Ali Murat ERDEM

Büyükşehir olarak bu konuda destek verileceğini, tarım makinaları ile ilgili şartnamenin hazırlandığını ve yakında tarım makinalarının satışa çıkacağını ifade etmiştir.

Orhan ONAR

İlçede küçük aile ölçeğinde hayvan işletmeciliği (20-30 hayvan) bulunduğunu, insanların ahırlarını eve çevirdiğini ve bazılarının bu evleri 2.000-3.000TL gibi bir fiyata kiraya verdiğini ifade etmiştir.

Kestane balı ile ilgili sıkıntının olduğu, birkaç senedir kestane ağaçlarında mürekkep kanseri diye bir hastalığın var olduğundan bahsetmiştir. Kestane ağaçlarının tepeden başlayıp aşağı doğru kurduğunu, bu bölgede yaşayan torunlarının kestane ağaçlarını bilemeyeceğini de ifade ederek, kestane ağaçlarında belirli aralıklarla kesim yapılmasının kestane ağaçlarının kurummasını önleyeceği, ayrıca köylüye katkı sağlayacağından bahsetmiştir. Ağaçların tamamının kurumaması için kesilmesine izin vermek gerektiğinin altı çizilmiş, ekonominin canlanması, istihdam yaratılmasının şart olduğu, insanların buradan geçinmesinin çok güzel olduğunu ifade etmiştir. Bu işle uğraşan çok insanın olduğunu da ayrıca belirtmiştir.

İlçe Belediyesinin her sene kovan yardımı yaptığını, tarım ve hayvancılıktan bir kazanç sağlamak için kooperatifleşmek gerektiğini, üretici ve tüketici arasında korkunç bir fiyat farkının var olduğunu ve bu gelirden çiftçinin faydalanamadığını ifade etmiştir. Girdilerin pahalı olduğunu ve bunu çiftçinin karşılayamadığını, üretici ile tüketici arasında büyük bir makas olduğunu da belirterek, bu sorunun çözülmesi gerektiğinden bahsetmiştir.

Ayrıca kooperatif üzerinden satamadıkları ürünlerin var olduğunu, Beykoz pazarında bu ürünlerin satıldığını belirtmiştir. Hükümet ve Belediyenin bu konuda sahip çıkması gerektiğini belirtmiştir.

Ali Alper DURAK

Üsküdar Bölgesel İstihdam Ofisinin Mart ayında, Beykoz ve Üsküdar'da istihdam yaratmak amacıyla açıldığını ifade etmiştir. Sanayi kuruluşlarının kapatılması ile bir istihdam sorununun ortaya çıktığını belirtmiş, ancak Beykoz'da çok az istihdam arzı yaratıldığını da ifade etmiştir. Beykoz'daki vatandaşların başka bölgelere taşındıklarından, servis problemi yüzünden Beykoz'un tercih edilmediğinden bahsetmiştir.

Bölgesel İstihdam portalının bulunduğunu, bu portalda firmaların ücretsiz ilan yayınladığını söylemiştir. İş arayan vatandaşlara bu portal üzerinden ulaşıldığını, başvuran vatandaşları firmalarla tanıştırdıklarını belirtmiştir. 500-600 firma ile irtibat halinde olduklarını, bu konuda yeme-içme lojistik sektörlerinde artış olduğunu ifade etmiştir.

İstihdam konusunda ilk başvuru adresinin muhtarlar olduğunu belirterek, muhtarların genç nüfusun göç ederek gittiğini aktardıklarından söz etmiştir. Hizmet gıda lojistik sektörüne istihdam sağlayabilecek durumda olduklarından, ancak kendilerini yeterince tanıtamadıklarından bahsetmiştir. Son zamanlarda tanıtımlara ağırlık vermeye başladıklarını aktarmıştır.

Burcu ÖZÜPAK GÜLEÇ

Beykoz ilçesinde turizm sektörünün bölgeye çok yük getirdiğini, ziyaretçi planının var olmadığını belirtmiştir. Turizmin Beykoz'da belirgin bir sektör olduğunu ifade ederek, yeme içme konaklama işletmelerinin pandemide kapalı olduğunu, Beykoz ekonomisinin bu sektörlerle bağlı olduğu konusunu gündeme getirmiştir. Beykoz'da sektörlerin çok çeşitli olmadığını, farklı sektörlerin de öne çıkması gerekliliğinden söz etmiştir. Sanayinin bölgeden çıkmasının ekonomik bir sorun olarak gördüğünü, önceden sanayi alanı olan alanların yeniden canlandırılması gerektiğini belirtilmiştir. Farklı ekonomik faaliyetlerin Beykoz'a yeni yükler getirmeyecek şekilde planlanarak seçilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Film platosu gibi potansiyellerin değerlendirilerek, bu konuda özel projelerin geliştirilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

İstanbul'un kendini doyuramamasını bir sorun olarak ortaya koymuş, tarımda üretilen ürünün gelirini arttıracak projelerin üretilmesi gerektiğini, İstanbul'un kendi kendine yetebileceği bir sistem geliştirilmesi gerektiğini söylemiştir. İstanbul'un kendini doyurması için Beykoz'un çok önemli bir alan olduğundan bahsetmiştir.

Burçe KARAMAN

İSMEK'in Beykoz hizmet binasının deprem yönetmeliğine uygun olmaması sebebiyle kapatıldığını, henüz uygun bir bina bulamadıklarını ifade etmiştir. İSMEK kapatılmadan önce ev hanımlarına yönelik el işi, yemek vb. kursların varlığından söz ederek genç nesle yönelik eğitimlerin de yapılabileceği önerisini getirmiştir. İş arayan nüfusa yönelik düzenlemeler yapılabileceğini de ifade etmiştir.

Ali Alper DURAK

Cam süsleme üzerine atölyelerin olduğundan, İSMEK'te de bu tür kurslar olduğunu duyduğundan bahsetmiştir.

Burçe KARAMAN

İSMEK bünyesinde bu tarz kurslar olduğunu, ancak bu bölgede olmadığını belirtmiştir.

Sadettin ÇAKIR

En büyük sorunlardan birinin dışarıdan ürün gelmediğinde İstanbul'daki nüfusun aç kalması olduğunu, İstanbul'un kendi ürettiği tarım ürünleriyle 6 günden fazla idare edecek durumda olmadığını belirtmiştir. Bu sürenin en az 1 ay olması gerektiğini ifade etmiştir. Tarım işletmesinde çalışacak insanların bu sektördeki ücretten memnun kalmadıklarından bahsetmiştir. 1995 yılında sit alanı ilanı ile Beykoz'daki sistemin kilitlenmiş durumda olduğunu, kaçağa teşvik edilme durumunun var olduğunu belirtmiştir. Beykoz'un sit alanı ilan edilmesi yerine burada bir plan yapılması gerektiğini, fonksiyon alanlarının ve nüfusun belirlenmesi gerektiğini vurgulamıştır. Planda tarım alanı, orman alanı ve yerleşime açık alanların belirlenmesini, nerede tarım yapılacağının net olarak tanımlanmasını talep etmiştir. Tarım

alanları, dere ıslah alanları, orman alanları planlamasının yapılması gerektiği konularına değinmiştir. 2B alanlarının bir kısmının da tarım yapmaya uygun olduğunu ifade etmiştir. Büyükşehir, İlçe Belediyesi ve Bakanlığın işbirliği içerisinde biran önce plan yapması gerektiğini, tarım alanlarının belirlenerek bu alanlarda kesinlikle yapılaşmaya izin verilmemesi gerektiğini belirtmiştir. Tarım Bakanlığının kuraklık konusundaki toplantısından bahsederek, bu toplantıda sulama ile ilgili kanun çıkarıldığını ifade etmiştir. İSKİ'nin toplantı sonrasında saat bağlamaya başladığından, sonrasında bu sistemin de değiştiğinden bahsetmiştir. Su ile ilgili kooperatif kurulacağını belirtildiğini ve sulama sorunun da acil çözümlenmesi gerektiğini vurgulamıştır.

İlk oturumda yürütülen tartışmalar sonucunda öne çıkan sorunlar maddeler halinde listelenmiş ve tahtaya yazılmıştır:

- Çiftçiyi desteklemekte karşılaşılan sistemsel sorunlar (3 oy)
- Arazinin değerli olması, beklentinin imara açılması yönünde olması (5 oy)
- Sulama konusunda işletme sorunu (0 oy)
- Balıkçı barınaklarının fiziki şartlarının olumsuzluğu (0 oy)
- Hayvancılık için alan ihtiyacı (0 oy)
- Hayvancılık maliyetlerinin yüksek olması sebebiyle destek talebi (1 oy)
- Kooperatifleşmenin mevcut kooperatiflerin desteklenmesi sorunu (3 oy)
- Bölgedeki işverenlerin personel ihtiyacı için Bölgesel İstihdam Ofisi ile irtibata geçilmesi (0 oy)
- Tarımda katma değer düşük olması, arttırıcı çalışmaların yapılması (0 oy)
- Sektörel çeşitliliğin az olması ve yeterli istihdamın olmaması (2 oy)
- Ormanların ekonomik olarak değerlendirilmesi ve rehabilitasyonları ile ilgili yasal sorunları (Kestane ağaçları) (1 oy)
- Sanayinin bölgesel çıkışı ile ekonomik canlılığın azalması (0 oy)
- İSMEK kurs merkezlerine alan ihtiyacı (0 oy)
- Tarım alanlarında kaçak-plansız yapılaşma sorunu (3 oy)

Masadaki katılımcılar tarafından yapılan oylama sonucunda en çok oyu alan üç sorun öncelikli olarak belirlenmiştir:

1. Arazinin değerli olması, beklentinin imara açılması yönünde olması ve tarım alanlarında kaçak-plansız yapılaşma
2. Kooperatifleşmenin ve mevcut kooperatiflerin desteklenmesi ihtiyacı
3. Çiftçiyi desteklemekte karşılaşılan sistemsel sorunlar

İKİNCİ OTURUM

İlk oturumun ardından ara verilmiştir. İkinci oturum başlangıcında tüm moderatörler kendi masalarında öne çıkan sorunları diğer katılımcılar ile paylaşmışlardır. Sonrasında her masada öne çıkan üç soruna ilişkin çözüm önerileri üretilmiştir.

"Arazinin değerli olması, beklentinin imara açılması yönünde olması ve tarım alanlarında kaçak-plansız yapılaşma" sorunu "Tarımda katma değer düşük olması, arttırıcı çalışmaların yapılması" sorunu ile birlikte değerlendirilerek çözüm önerileri tartışılmıştır.

Oktay ÇELİK

Bakanlık bünyesinde ülke genelinde tarımsal arazi kullanım planlaması çalışmalarının ilgili Bakanlıkların katılımıyla yürütüldüğünden, plan sonucunda kentte tarım ve yerleşim alanlarının nereler olacağını net bir şekilde belirleneceğinden bahsetmiştir. Eko-turizm alanlarının belirlenmesi ve geliştirilmesi gerektiği, iyi tarım uygulamaları kapsamında sertifikalı ürün

Üretilmesi ve sözleşmeli çiftçilik uygulamasının geliştirilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Bölge olarak marka olacak ürünlerin ve bunların yetiştirileceği bölgelerin belirlenmesi, üretici ve kooperatif pazarlarının da bir seçenek olduğunu, ancak üretici pazarlarının sınırlı ürün deseninin mevsim şartları dikkate alındığında sürdürülebilir miktarda bir üretim söz konusu olmayacağını ve bunun sorun oluşturduğunu belirtmiştir. Ayrıca organize hayvancılık için tanımlı alanlar yaratılması gerekliliğinden bahsetmiştir.

Ali Murat ERDEM

Çözüm sürecinde üretici ve kooperatif pazarlarının da bir seçenek olduğunu, ancak üretici pazarlarının sürdürülebilir bir üretim söz konusu olmayacağından sorun oluşturduğunu belirtmiştir. Belediye olarak örnek sera yapılacağını öncelikle Göçbeyli, Sarıyer (Gümüşdere), Değirmenköy'de uygulanacağını ifade etmiştir.

Oktay ÇELİK

Kooperatifler ile ilgili vatandaşın aidat ödeyip kazanç sağlayamayacağı gibi bir olumsuz bir önyargının olduğundan bahsetmiştir. Kooperatiflerin belediyelerce kurulmasının sürdürülebilir bir sistem olamayacağından söz etmiştir. Kooperatif çalışmalarına başlamadan önce başarılı örnek kooperatif yapılarının (Tire Süt Kooperatifi, Milas Süt Birliği, Torku vs.) incelenmesi ve başarı getiren özelliklerinin belirlenerek kooperatif kurma amacındaki üreticilerle bu bilgilerin paylaşılması gerektiğini önemle vurgulamıştır. Arıcılık ile ilgili Beykoz-Şile kooperatifinin birleştirilebileceğinden bahsetmiştir. Ancak arıcılığının turizm açısından tehlikeli olabileceğini de yaklaşma mesafelerinin dikkate alınması gerektiğini belirtmiştir.

Ali Murat ERDEM

Kooperatifleşme ile ilgili örnek köy projesinden bahsetti. Örnek köy olarak belirlenecek bir köyde kurulan kooperatifin başarılı olduğu görülürse kooperatiflerin yaygınlaşacağını düşündüğünü belirtmiştir. Kooperatif kurulması ile ilgili ayrıcalıklar tanınacağını, bilgilendirme yapılacağını, Belediye tarafından çiftçileri tek tek dolaşarak anlatacak, eğitim verecek uzman Belediye temsilcisinin görevlendirileceğini belirtmiştir.

Oktay ÇELİK

Alanın tarımsal üretime uygun olup olmadığına dair "Tarımsal Üretim Alanı Tespit Komisyonu" kurulabileceğine ilişkin öneri getirmiştir.

Ekonomi masasından çıkan öncelikli 3 soruna ilişkin çözüm önerileri şu şekildedir:

1. "Arazinin değerli olması, beklentinin imara açılması yönünde olması ve tarım alanlarında kaçak-plansız yapılaşma" sorununa ilişkin çözüm önerileri:
 - o Tarım ve Orman Bakanlığının arazi kullanım planlaması çalışmasının tamamlanmasının çözüme katkısı olacaktır. Tarımsal sit alanı tarzında uygulama yapılması imar beklentisinin önüne geçebilir.
 - o Tarımsal-eko turizm uygulamalarının işletilmesi
 - o İyi tarım uygulaması kapsamında sertifikalı üretimin desteklenmesi büyük parseller için desteklenebilir.
2. "Kooperatifleşmenin ve mevcut kooperatiflerin desteklenmesi ihtiyacı" sorununa ilişkin çözüm önerileri:
 - o Başarılı kooperatif örneklerinin incelenmesi
 - o Çiftçiye kooperatifler konusunda eğitim ve destek verilmesi
 - o Örnek bir köyde kooperatif kurularak başarılı bir şekilde işletilmesi

3. "Çitçiye desteklemekte karşılaşılan sistemsel sorunlar" a ilişkin çözüm önerileri:

- o Mülkiyet sorunu olan alanlarda tarımsal üretim tespit komisyonu kurulabilir, komisyon kararlarına göre süreç işletilebilir.

5.7. SOSYAL ve KÜLTÜREL YAŞAM MASASI

SOSYAL ve KÜLTÜREL YAŞAM MASASI KATILIMCILARI	
AD-SOYAD	GÖREV/TEMSİLİYET
SEMA REYHAN (MODERATÖR)	İBB ŞEHİR PLANLAMA MÜDÜRLÜĞÜ
SÜLEYMAN SELÇUK KÖMÜRCÜ (RAPORTÖR)	İBB ŞEHİR PLANLAMA MÜDÜRLÜĞÜ
ZEYNEP KOCA	İBB ENGELLİLER MÜDÜRLÜĞÜ
AYLİN YAMAN KOCADAĞLI	İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
AYŞEGÜL VARAN	BEYKOZ KAYMAKAMLIĞI SOSYAL YARDIMLAŞMA VAKFI
ELİF SİNEM İNAN	İBB SOSYAL HİZMETLER MÜDÜRLÜĞÜ GÖÇ BİRİMİ
MURAT ERDAL	MUHTARLAR DERNEĞİ
GÜVEN ERTEN	İBB ŞEHİR PLANLAMA MÜDÜRLÜĞÜ
GÜRKAN AKGÜN	İBB İMAR VE ŞEHİRCİLİK DAİRE BAŞKANI

İLK OTURUM

Çalıştayın ilk oturumunda moderatörün açılış konuşmasının ardından katılımcılar kendilerini tanıtmış ve Beykoz'da sosyal ve kültürel yaşama ilişkin sorunlara yönelik fikirlerini paylaşmışlardır.

Zeynep KOCA

Beykoz ilçesine ulaşımın zor olduğunu özel araçla bile çok uzun sürdüğünü belirterek, toplu taşıma ile ulaşımın aktarmalardan dolayı oldukça maliyetli ve uzun sürdüğünü özellikle engelli bireyler açısından zahmetli ve dezavantajlı olduğunu belirtmiştir. Beykoz ilçesinin nüfus yoğunluğunun diğer ilçelere göre daha az, konumunun da izole olmasından dolayı sosyal anlamda ötekileştirilmiş olan engelli bireylerin Beykoz'a yerleşmek istemelerine sebep olduğunu belirtmiştir.

Aylin YAMAN KOCADAĞLI

Beykoz Belediyesi tarafından düzenlenen 2 adet sempozyumda katılımcı olduğunu ve 2019 yılında Beykoz ilçesinin nüfus yapısını detaylı inceleyen çalışmalar ve projeksiyonlar hazırladığını, bu çalışmalarda Beykoz'un göç veren ve yaşlanan bir nüfus yapısına doğru evrildiğine yönelik tespitleri olduğunu belirtmiştir. Beykoz ilçesinin nüfus artış hızının yavaşlayıp diğer ilçelere göç verdiğini ve nüfus azalmasının en önemli sorunlardan biri olduğunu vurgulayarak nüfusun hızla yaşlandığını ve üretken nüfusun azaldığını belirtmiştir. Beykoz nüfusunun son yıllarda durağan olması, artmaması nüfusun %70'lik kısmının faal çalışabilir nüfus olması ancak sanayilerin kapanması ile iş imkânlarının azalmasının işsizliği önemli bir sorun olarak ortaya çıkardığını vurgulayarak sanayilerin kapanması ile Beykoz'un yeni bir fonksiyonel kimlik arayışı içerisinde olduğunu ve bu boşluğun Üniversiteler ile doldurulabileceğini belirtmiştir. Eski köylerin kırsal mahalleler olduğunu ve bu değişimin bir takım sorun ve yükümlülükleri beraberinde getirdiğini vurgulayarak kırsal mahalle kavramının 2020 yılında resmi olarak literatüre girmiş olmasına rağmen kırsal yerleşik alanların sınırlarının net bir şekilde tanımlanmamasının kırsal mahallelerde sosyal yaşam ve kimlik anlamında ciddi kaygıları ortaya çıkardığı ve bu nedenle yerel halkın aidiyet kaygıları duyduğunu belirtmiştir.

Murat ERDAL

60 yıldır Beykoz ilçesinde yaşadığını belirterek Beykoz'a yıllar önce fabrikalarda çalışmak için gelen insanların devletten konut ihtiyacı konusunda yeterli desteği alamamasından dolayı barınma ihtiyaçlarını kendi imkânları ile karşılamaya çalışması nedeniyle gecekondulaşmanın ortaya çıktığını ve bu plansız gelişimin yetersiz donatı ve dar yolların oluşmasına sebep olduğunu belirtmiştir.

Beykoz'da eski ve yeni Beykozluların iç içe olduğu karma bir sosyal ve kültürel yapının olduğunu ve bu yapının korunarak imar planları ve yapılaşmanın yönlendirilmediği takdirde kimlik kaybı yaşanabileceğini vurgulamıştır. Beykoz'da yer alan fabrikaların kapanmasından sonra istihdam alanlarının oldukça azaldığı ve bunun da işsizlik ve göç sorununu ortaya çıkarttığını vurgulayarak yerli halkın kendi binalarına eklentiler yaparak çocuklarının barınma ihtiyacını karşılama yoluna gittiklerini ancak imar ve tapu sorunları nedeniyle bu eklentilerin yapılamamasının göçü desteklediğini vurgulamıştır. Ayrıca 20 yıldır devam eden bu imar ve tapu sorunlarının çözülmemesinin yerel halk üzerinde yerlerinden edilme baskısı oluşturduğunu belirterek tapu ve imar sorunlarının çözümüne yönelik yerel halkın barınma ihtiyacının bulundukları yerde çözecek projelerin geliştirilmesi ve ekonomik ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri istihdam alanları oluşturulması gerektiğini vurgulamıştır. Göçün ana sebeplerinden biri olan Beykoz'da yer alan fabrikaların kapanmasının sadece fabrikalarda çalışanlar üzerinde değil çok daha geniş çerçevede olumsuz etkileri olduğunu belirterek örnek olarak cam fabrikasının kapanması ile fabrikaya destek veren çok sayıda yan sanayi işletmesinin ya kapandığını ya da bu bölgeden taşınmak zorunda kaldığını belirtmiştir. Beykoz'un göç vermesinin ana sebeplerinin sanayilerin kapanması ile azalan istihdam olanakları, imar ve tapu sorunları nedeniyle yerli halkın çocukları için mevcut binalarına ek yapamamaları olduğunu belirtmiştir. Kırsal mahallelerin yerel halkın talebiyle ilçe belediye meclis kararıyla belirlendiğini ve İstanbul Büyükşehir Belediye'sine sunulduğunu belirterek İBB tarafından bu taleplerin reddedilebildiği ve bu durumda halkın isteğinin kabul görmediği vurgulanmıştır. Beykoz'da yaşayan insanların İBB'ye sosyal yardım başvurusu yapmak için Üsküdar İlçesi, Selimiye Mahallesi'nde bulunan başvuru merkezine gitmeleri gerektiğini belirterek maddi anlamda ulaşımın sorun oluşturduğunu vurgulamıştır. Bu kapsamda Beykoz'da veya ulaşımın daha kolay olduğu bir bölgede sosyal yardım başvuruları için bir birim oluşturulması gerektiği belirtilmiştir. İBB'de yönetim değişince mevcutta sosyal yardımların incelemeye alınıp düzenleme başlatıldığını belirterek incelemenin uzun zaman almasından dolayı şuan taleplere tam cevap verilemediği vurgulanmıştır. Halihazırda Beykoz'da yaklaşık 25 bin hanenin sosyal yardım talebinde bulunduğunu belirterek yardım çalışmalarının İBB ile Beykoz Belediyesi arasında koordineli yürütülmesi ile kaynakların daha verimli kullanılabileceği ve yardım taleplerinin daha hızlı karşılanabileceği vurgulanmıştır. Beykoz'da üniversite sayısında son 5 yıl içerisinde hızlı bir artış olduğunu belirterek yeterli sayıda yurt üretilmemesinden dolayı kira ücretlerinin hızla artmasına sebep olduğunu vurgulamıştır. Ayrıca Beykoz'da yapı stoğunun eski olmasına rağmen üniversitelerin etkisiyle artan konut talebinin kiralari yükseltmesinin göçü desteklediğini vurgulamıştır. 60 yıldır Beykoz'da yaşadığını, oturduğu yerin 129 m² tarla tapusunu İBB ile Beykoz Belediyesi arasındaki takas sonucunda daha 5 yıl önce alabildiğini belirterek hala tapusunu alamayan çok sayıda insan olduğunu vurgulamıştır.

Ayşegül VARAN

Beykoz ilçesinde iş imkanlarının kısıtlı olmasından dolayı çalışma çağındaki nüfusun başka ilçelere gittiğini ve bu durumun Beykoz'un göç vermesine ve nüfusunun yaşlanmasına neden olduğunu vurgulamıştır. Beykoz ilçesinde aktif sosyal yardım başvurusunun yaklaşık 25.000 hane civarında olduğunu bu sayıya Suriyeli, Afgan vb. göçmenlerin dahil olmadığını belirterek özellikle Afganların daha ucuza çalışmasından dolayı mevcut kısıtlı iş imkanlarını onların kullandığını bu durumda dışa göç vermeyi desteklediğini vurgulamıştır. Gençler ve çocuklar

için sosyal ve kültürel aktivite olanaklarının çok kısıtlı olduğunu belirterek talebin fazla olmasından dolayı gençler ve çocukların spor vb. ihtiyaçlarının karşılanamadığını vurgulamıştır. Beykoz'da yaşayan yerel halkın gözünde Beykoz'un, yapılan lüks sitelerin baskısı ile yerel halkın yerlerinden edilip, üst gelir grubuna lüks yaşam alanları oluşturulmaya çalışılan bir yer olarak görüldüğünü belirtmiştir. Sosyal yardım başvuruları için her kurumun kendi sistemi, farklı evrak talepleri olduğunu ve sistemlerin birbiri ile entegre olmadığını belirterek vatandaşların birden fazla kurumdan yardım alabilme durumu olduğu için kaynakların etkin kullanılamadığını vurgulamıştır. Bu durumun önüne geçerek etkin kaynak kullanımı ve daha hızlı yardım ulaştırılması için başvuru evraklarının basitleştirilerek kurumlar arası sistem entegrasyonu ve online başvuru sistemlerinin yaygınlaştırılması gerektiğini belirtmiştir. Yerel halk tarafından Beykoz'da yaşamının inzivaya çekilmek gibi görüldüğünü belirtmiştir.

Güven ERTEN

Hem kent hem de kırsal yaşantısını bir arada taşıyan nadir yerleşim yerlerinden biri olan Beykoz ilçesinde bu yapının korunduğu sosyal girişimcilik yapısının oluşturulması gerektiğini vurgulamıştır. Sosyal girişimcilik kavramının dünya örnekleri incelenerek Beykoz özelinde değerlendirip yeni istihdam olanakları oluşturulmaya katkıda bulunabileceği vurgulanmıştır.

Gürkan AKGÜN

Gelen giden nüfusun bir süredir stabil olmasının planlama ve imar çalışmalarını kolaylaştırabileceğini belirtmiştir. Beykoz'un özellikle kamu sektörünün fabrikalarla sanayi üretimi yaptığı bir işçi havzası olarak gelişen bir yerleşim yeri iken fabrikalar taşınıncaya ortaya çıkan sorunların nasıl çözüleceğinin tartışıldığı bir örnek konumuna geldiğini belirtmiştir. Beykoz İlçesi'nde sanayi üretimi için Osmanlı'nın son döneminden Cumhuriyetin ortalarına kadar yatırım yapıldığını ve bu yatırıma dair bir emek gücü oluştuğunu, bu emek gücünün barınma ihtiyacının, devletin yeterli imkânının olmamasından kaynaklı olarak İstanbul'da ve Türkiye'nin diğer şehirlerinde, insanların kamuya ait araziler üzerinde kendi kendilerine konut sorunlarına çözüm üretmelerine yol açtığını belirterek, geline durumda tüm su süreçlerden doğan sorunların çözülmeye çalışıldığını belirtmiştir. Üretimin ortadan kalktığını, elde ciddi yenilenmesi gereken bir eskimiş yapı stoğu bulunduğunu, ciddi sosyal - kültürel donatı eksiklikleri olduğunu, yolların dar, park alanlarının yetersiz olduğunu, mülkiyet sorunlarının bulunduğunu belirterek tüm bu sorunları çözerek insanlara daha sağlıklı bir yaşam alanı oluşturmaya çalışırken aynı alanı nasıl koruyacağız kaygısının bulunduğunu vurgulamıştır. Sorunun çok katmanlı olduğunu ne tek başına İBB'nin ne ilçe belediyesinin, ne de Bakanlığın bu sorunları çözemeyeceğini belirterek sorunların çözümünde ortak bir yol izlenmesi gerektiğini vurgulamıştır. İşin ekonomik boyutunun çok önemli olduğu ve bir istihdam kapasitesinin nasıl yaratılabileceği yoksa özellikle Beykoz gibi sanayi sektörü ağırlıklı gelişen yaşam alanları olmak üzere bütün kentlerin genel bir sıkıntı ile karşı karşıya kalacağını buna dair çeşitli öneriler oluşturulması gerektiğini vurgulamıştır. Bu durum sadece hizmet sektörüne bağlı olduğu zaman çok kırılmalı bir yapı teşkil ettiğini, ilgili kırılmalıkları pandemi döneminde de deneyimlediğimizi belirterek, üretime dayalı neler yapılabileceğine yönelik çalışmalar yapılması gerektiğini vurgulamıştır. Büyükşehir belediyesinin en temel amaçlarından birinin kırsal alanı koruyarak insanların üretimle birlikte yaşamlarını sürdürmelerini sağlamak olduğunu belirterek bu amaçla İstanbul'un kuzey kesimlerinde Şile, Çatalca, Beykoz, Silivri gibi bütün bu bölgede ortak nasıl bir politika yürütülebileceği üzerine çalışmalar yapıldığını vurgulamıştır. Beykoz'da özellikle bağlantı yolunun üstü ile altı arasında yaşayan insanlar arasında gelir anlamında büyük farklılıklar olduğunu, bu farklılığın sınıfsal olarak bir ayrımı ortaya çıkardığını belirterek bir arada yaşamın önünde ciddi bir sorun oluşturduğunu vurgulamıştır. Bağlantı yolunun alt kısmında sosyal yardım taleplerinin yoğunlaştığı devletin bu taleplere bir ölçüde cevap verebildiğini belirterek sosyal yardımların sorunun çözümü olmadığını, çözümün yine istihdam olanaklarını çeşitlendirip arttırmaya

dayandığını vurgulamıştır. Büyük ölçekli projelerin Beykoz'un sosyal ve mekânsal yapısını çok değiştirdiğini belirterek üçüncü köprü ve bağlantı yollarının büyük bir baskı yarattığını, özellikle lüks konut talebinin baskısının olduğunu belirterek kentin ve doğal yaşam alanlarının nasıl korunacağı konusunun önemini vurgulamıştır. İmar barışının, özellikle Sarıyer, Çatalca, Beykoz, Şile gibi yerlerde geçmişten gelen gecekondu yerleşimlerini hariç tutarak, son dönemde barınma sorununu çözmek amaçlı değil, rant sağlamak amaçlı kaçak yapılaşmayı yasallaştırmasının kentleşme açısından büyük bir sorun olduğunu vurgulamıştır. Sorunların genel çerçevesinin bunlar olduğunu belirterek Beykoz'un özellikle sosyal ve kültürel anlamda ciddi potansiyelleri, tarihi kültürel mirası bulunduğunu belirterek bu etkenlerin yeni dönemde nasıl bir istihdam potansiyeli yaratabileceğine dair çalışmalar yapıldığını vurgulamıştır. Sorunlardan birinin de kamu mülklerinin çok azalmış olduğu, mevcut kamu mülkleri üzerinde yapılaşmalar olduğu, kreş yapabilmek için bile uygun yer bulmanın zorlaştığını vurgulamıştır. İBB tarafından Beykoz ilçesine sosyal donatı, kreş, sağlık, eğitim vb. alanlar kazandırılmaya çalışıldığını ancak geçmişten gelen mülkiyet problemlerinin süreci zorlaştırdığını belirtmiştir. Sorunların çözümü için yapılacak çalışmalarla iyi bir yol haritası belirlenerek kamu kurumlarının ortak gayreti ile Beykoz'un sorunlarının çözümü için başarılı sonuçlar elde edilebileceğini vurgulamıştır. Özellikle tapu ve imar sorunları çözülürken insanların bu alanda yaşamalarını teşvik edecek etkenlerle desteklenmesi gerektiğini belirterek bu etkenlerden en önemlisinin istihdam imkânlarının çeşitlendirilmesi ve artırılması olduğunu vurgulamıştır. Aksi halde yerel halkın bir şekilde mülkiyet sorunları çözüldükten sonra sahip oldukları yerler değerli olduğu için bu alanları satıp gittiklerini, bu durumun da anlaşılır olduğunu çünkü çalışmaları gerektiğini, bu olayların benzerinin Sarıyer ilçesinde de olduğunu belirterek buraya emek veren burayı Beykoz yapan 50 yıldır burada oturan insanlara sahip çıkılması gerektiğini vurgulamıştır.

İlk oturumda yürütülen tartışmalar sonucunda öne çıkan sorunlar maddeler halinde listelenmiş ve tahtaya yazılmıştır:

- Gençlere yönelik sosyal ve kültürel aktivite alanlarının eksikliği (4 oy)
- Tapu ve imar sorunları (3 oy)
- Lüks konut talebi ve yapılan projelerle burada yaşayan halkın başka bölgelere gönderilme endişesi (aidiyet kaygısı) (2 oy)
- Hizmetler sektörü dışındaki istihdam alanlarının yetersiz olması ve ucuz işgücü olarak yabancı göçmenlerin tercih edilmesi (2 oy)
- Sanayinin desantralizasyonu ile Beykoz'un fonksiyonel kimlik arayışı (2 oy)
- Kırsal alanı koruyarak üretimin gerçekleştirilmesi (1 oy)
- İBB ve İlçe belediyesi dışında Beykoz'daki sorunları çözmek için 20 yıldır girişimlerin oluşmamış olmaması (1 oy)
- Kırsal yerleşik alan kavramının tanımının yapılması; geçiş kuşağının belirlenmesi (1 oy)
- Sosyal yardımlar konusunda kurumlar arası koordinasyon eksikliği (1 oy)
- Toplu ulaşımın maliyetli ve engelliler açısından dezavantajlı olması (1 oy)
- Nüfus artış hızının giderek azalması ve nüfusun giderek yaşlanması (0 oy)
- Kiraların artması. Üniversite öğrenci yurdu ve kreş alanlarının yetersizliği (0 oy)

Masadaki katılımcılar tarafından yapılan oylama sonucunda en çok oyu alan üç sorun öncelikli olarak belirlenmiştir:

1. Gençlere yönelik sosyal ve kültürel aktivite alanlarının eksikliği.
2. Tapu ve imar sorunları - Lüks konut talebi ve yapılan projelerde burada yaşayan halkın başka bölgelere gönderilme endişesi.
3. Hizmetler sektörü dışındaki istihdam olanaklarının yetersiz olması ve ucuz işgücü olarak yabancı göçmenlerin tercih edilmesi.

İKİNCİ OTURUM

İlk oturumun ardından ara verilmiştir. İkinci oturum başlangıcında tüm moderatörler kendi masalarında öne çıkan sorunları diğer katılımcılar ile paylaşmışlardır. Sonrasında her masada öne çıkan üç soruna ilişkin çözüm önerileri üretilmiştir.

Sosyal ve Kültürel Yaşam masasından çıkan öncelikli 3 soruna ilişkin çözüm önerileri şu şekildedir:

1. "Gençlere yönelik sosyal ve kültürel aktivite alanlarının eksikliği" sorununa ilişkin çözüm önerileri:
 - o Çocuklara ve gençlere Beykoz'u sevdirmek için kültürel tesisler, tiyatro salonları, spor tesisleri yapılmalı ve mevcut spor tesislerinde bulunan yaş sınırının kaldırılması sağlanmalıdır.
 - o Mevcut kamu ve özel spor tesislerine yapılacak yatırımlar ile kapasite ve çeşitliliğin artırılması sağlanmalıdır.
 - o Orman ve denizlerin spor aktiviteleri için kullanılması (izcilik, yelken, trekking, kürek, kamp vb.)
 - o Mahalle evlerinin sayısının artırılması.
 - o İmar planlarında yeni sosyal ve kültürel donatılara ilişkin düzenlemelerin yapılması.
 - o Yapılacak düzenlemeler ile ilgili gençler ve çocukların katılımcı olarak fikirlerinin alınması, İBB tarafından yapılacak anket çalışmaları ve online olarak fikirlerin toplanması.
 - o Spor ve kültürel aktivitelere okul çağında küçük yaşta başlayacak şekilde merkezi yönetim ve yerel yönetimlerin ortak akılları ile modeller oluşturulmalı.
 - o Spor okullarının açılması.
2. "Tapu ve imar sorunları - Lüks konut talebi ve yapılan projelerde burada yaşayan halkın başka bölgelere gönderilme endişesi" sorununa ilişkin çözüm önerileri:
 - o Detaylı arazi ve analiz çalışmaları ile sorunun kökenine inilerek sorunun bileşenlerinin ortadan kaldırılması
 - o Proje bazında sosyal konut, donatı alanı geliştirilecek kamu, vatandaş, özel sektör işbirliği modelleri geliştirilmesi.
 - o İBB'nin kendi arazilerinde öncelikli olarak sosyal konut içerikli pilot proje alanları gerçekleştirmesi.
3. "Hizmetler sektörü dışındaki istihdam olanaklarının yetersiz olması ve ucuz işgücü olarak yabancı göçmenlerin tercih edilmesi" sorununa ilişkin çözüm önerileri:
 - o Üniversite şehri olması
 - o Kirleticiliği olmayan yerel sanatların canlandırılmasına yönelik küçük imalat sanayinin canlandırılması (cam, ahşap işleme, eş sanatları vb.)
 - o Kent tarımının geliştirilmesi, desteklenmesi, modern tarım, organik tarım, hayvancılık ve arıcılık faaliyetlerinin teşvik edilmesi, kırsal mahalle tanımının yapılması, kendin üret kendin kullan modelinin uygulanması
 - o Sürdürülebilir turizm, rekreatif faaliyetlerin desteklenmesi
 - o Kooperatiflerin desteklenmesi, yerel halk ve göçmenle birlikte oluşturulacak istihdamın artırılması ve sosyal uyumun sağlanması
 - o Kentsel tarımda engellilerin üretime dahil edilerek istihdamın artırılması ve sosyal entegrasyonun sağlanması

6. DEĞERLENDİRME VE SONUÇLAR

İBB İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı olarak, Beykoz'daki sorun alanlarının net bir biçimde ortaya konması, takibinde ilgili sorunların çözümüne dair birlikte yol haritasının belirlenmesi amacıyla, bölgede yetkisi, sorumluluğu ve katkısı bulunan kamu kurumları, meslek odaları, uzmanlar ve sivil toplum bileşenlerinin, Beykoz Planlama Gündemi Çalıştayı'nda bir araya gelmeleri sağlanmıştır.

Çalıştayda Beykoz'a dair planlama gündemi, belirlenen 5 temel konu başlığında ele alınmış, ifade edilen sorun alanlarının çözümüne dair öneriler üretilmiştir.

Bu kapsamda çalıştayda imar ve planlama konusunda, Beykoz'daki yetki alanları, bölgedeki mekânsal gelişimi yönlendiren yasa ve yönetmelikler, ulaşım kararları, parçacıl plan ve projeler, parsel bazlı plan tekliflerinin yanı sıra tapu ve mülkiyet problemleri, dava süreçleri ve kentsel dönüşüm konuları, doğal alanlar konusunda, koruma alanları üzerindeki baskı ve tehditler, değişen sit alan sınırları (ETBAR), dava süreçleri, parçacıl plan ve projeler, parsel bazlı plan teklifleri ile ekolojik olarak hassas alanlar, havza ve kıyı kullanımı ele alınmıştır. Kültürel miras ve koruma konusunda, korunması gerekli somut – somut olmayan kültür varlıkları, Boğaziçi Ön Görünüm, Geri Görünüm ve Etkilenme Geçiş Alanları (2960 Sayılı Kanun), ekonomi konusunda, tarım, sanayi ve hizmetler sektörleri ve potansiyeller ve son olarak sosyal ve kültürel yaşam konusunda, Beykoz'un demografik yapısı, sanayinin desantralizasyonunun sosyal ve kültürel etkileri, göç hareketleri ve merkez-kır etkileşimi ele alınmıştır.

6.1. SORUN ALANLARI

Çalıştayda belirlenen temalarda dile getirilen tüm sorunlar özetle şu şekildedir:

İMAR ve PLANLAMA SORUNLARI

- Planlama mevzuatında sürekli yaşanan değişim ve yetki parçalanması.
- Plansız yapılaşma, büyük altyapı yatırımları, projeler ve parçacıl planlar nedeniyle kontrolsüz kentleşme ve daha fazla imar, kentsel dönüşüm ve yapılaşma yönünde beklenti ve baskılar
- Eski yerleşimlerin tapu ve mülkiyet sorunlarının çözülmemiş olması, donatı alanlarının elde edilmesi sorunu; büyük parsellerde karşılıklı uzlaşmanın sağlanamaması yapı niteliğinin düşük olması
- Mahalleye dönüşen köyler ve üretim kimliği ile birlikte kırsal kimliğin de giderek yok olması
- Planların kamusal kullanım alanları üretme konusunda yetersiz kalması, sosyal ve kültürel alanlar ve teknik altyapıların yetersizliği
- Planların katılımcı yaklaşımlarla üretilmemesi
- Turizmin kontrolsüz gelişmesi
- Yaşanan dava süreçleri nedeniyle imar planlarının uygulamaya geçirilememesi
- Kentsel dönüşüm kapsamında rant ölçekli projeler yapılması ve kentsel dönüşümün yerinde dönüşüm modeli şeklinde gerçekleşmemesi
- Kadastral durum ile mevcut yerleşimin birbiriyle uyuşmaması
- Ada veya mahalle bazında çalıştay veya proje çalışmalarının yapılmaması

- Kamu mülkiyetinde kalan alanlarda, planlarda imar uygulaması sırasında donatı alanlarında kalan hak sahiplerinin imar hakkından yararlanamaması

DOĞAL ALANLAR

- Doğal alanların ve kentsel yeşil alanların planlanmasında ekolojik hassasiyetlerin ve iklim krizinin göz ardı edilmesi
- Çelişen mevzuat nedeniyle koruma politikalarının uygulanamaması
- Doğal sit alanlarının derecelerinin değiştirilmesi
- Plan değişikliklerinde ekolojik etki değerlendirmesi çalışmasının yapılmaması
- Tarımsal arazi kullanım planlarının hazırlanmaması, 2B alanlarında parsel bazında tarım dışı kullanım izin taleplerinin yoğun olması
- Yaban hayatını korumaya yönelik yeterli önlemlerin olmaması
- Büyük ölçekli kamu yatırımlarının, yerel olumsuz etkilerinin planlama aşamasında değerlendirilmemesinin ekolojik alanlar üzerinde ciddi hasarlara ve radikal dönüşümlere neden olması
- Devlet ormanlarının izne ve irtifaka konu edilerek orman alanlarının parçalanması ve bölünmesi, muhafaza ormanlarının yapılaşmaya açılması
- Askeri alanlar ve mera alanlarının özelleştirilmesi
- Hafriyat ve yapılaşma nedeniyle dere yataklarının, tarım arazilerinin ve vadi tabanlarının doldurulması, mevcut su döngüsünün bozulması
- Kıyı kullanımında gittikçe artan turizm baskısı
- Odun temin faaliyetleri ve endüstriyel avcılığın doğal dengeleri bozacak limitlerde yapılması
- Kentsel yeşil alanlarda (koru, park, mesire yeri ve dere içi koridorlar) steril peyzaj uygulamalarının yapılması ve orman alanlarında egzotik (yabancı) türlerin kullanılması

KÜLTÜREL MİRAS ve KORUMA

- Çelişen mevzuat nedeniyle koruma politikalarının uygulanamaması
- Kontrolsüz kentleşme, büyük ölçekli kamu yatırımlarının koruma alanları üzerinde yarattığı baskı
- Doğal alanların, kültürel miras ve kırsal kimliğin tehlike altında olması
- Yerel ve merkezi yönetimin koruma politikalarına yönelik yeterli desteğinin olmaması, yanı sıra ilçenin kültürel mirasına yönelik farkındalığın yetersiz olması
- Tarihi mekan, yapılarda yaşanan fonksiyon değişikliği ile beraber sosyal yapının da değişmesi
- Koruma alanları üzerindeki turizm baskısı, turizmin çeşitliliğinin olmaması ve turizmin tek bir noktaya yığılması
- İmar aflarının koruma alanları ve tescilli yapılarda özgün niteliği bozması

EKONOMİ

- Sektörel çeşitliliğin az olması ve istihdam olanaklarının yetersizliği
- Tarımda katma değerın düşük olmasına bağılı tarımsal üretimin azalması, çiftçiyi desteklemekte karşılaşılan sistemsel sorunlar
- Sanayinin bölgeden çıkışı ile ekonomik canlılığın azalması
- Kooperatifleşmenin ve mevcut kooperatiflerin desteklenmesi ihtiyacı
- Hayvancılık için alan ihtiyacının bulunması
- Balıkçı barınaklarının fiziki şartlarının yetersiz olması

SOSYAL ve KÜLTÜREL YAŞAM

- Mevcut Beykoz sakinlerinin güvencesiz çalışma ve barınma koşulları nedeniyle bölgeden gitmek zorunda kalması, nüfusun yaşlanması
- Lüks konut yatırımlarıyla yüksek gelir gruplarının bölgeye gelmesi, hane halkının başka bölgelere gönderilme endişesi
- Bölgede gençlere yönelik sosyal ve kültürel aktivite alanlarının eksikliği
- Hizmetler sektörü dışındaki istihdam alanlarının yetersiz olması
- Sanayinin desantralizasyonu ile birlikte Beykoz'un fonksiyonel kimlik arayışı
- Sosyal yardımlar konusunda kurumlar arası koordinasyon eksikliği

6.2.ÖNERİLER

Çalıştayda belirlenen temalarda dile getirilen sorun alanları arasından belirlenen öncelikli 3 sorunun çözümüne dair üretilen öneriler özetle şu şekildedir:

İmar ve Planlama konusu kapsamında, Merkezi yönetim yetkilerinin kısmen diğer karar alıcılara devredilmesi, kamu kurumları ile vatandaşlar arasındaki güven ilişkisinin tesis edilerek uzlaşma ile klasik planlama anlayışının esnetilmesi ve idarelerin planlama süreçlerine katılım konusunda zorunlu bir model geliştirmeleridir. Ayrıca şeffaf ve denetlenebilir planlama ve kurul/komisyonların oluşturulması yine bu kurul ve komisyonların kurumsal kapasitesinin (teknik ve personel) geliştirilmesi, kadın, genç, çocuk, engelli, yaşlı ve diğer nüfusun ihtiyaçlarının katılımcı bir şekilde belirlenmesi ve mahalle evlerinin artırılmasıdır.

Bütüncül bir planlama anlayışı ile detaylı analiz ve çalışmaların yapılması, sosyal donatı alanlarının artırılması mevcut olanların niteliksel bakımdan iyileştirilmesi, planların kırsal kullanıma uygun olarak geliştirilmesi; tarımsal üretimin geliştirilmesine yönelik adımların atılması, mülk sahiplerinin üretim yaptıkları yerde barınabilmelerinin sağlanması ayrıca ürünlerin pazarlanabileceği mekân ve modeller üretilmesi, kooperatiflerin geliştirilmesi ve kırsal kimliğin korunmasına dönük kısıtlamalar getirilirken vergi indirimi gibi teşviklerin sağlanmasıdır.

Özel ormanların öncelikle kamulaştırılması, kamulaştırma yapılamıyorsa bu alanların orman statülerinin değiştirilmeden rekreatif alan olarak kullanılması, özel ormanların mevzuattaki yapılaşma haklarının düşürülmesi ve net olarak tarifenmesi ve mevcut 2B alanlarına ek yeni 2B alanlarının oluşturulmamasıdır.

Planlama uygulamalarının vatandaşların anlayacağı şekilde, şeffaf bir süreç içerisinde yürütülmesi ve kamu kurumlarında da eşgüdüm içerisinde çalışmalar yapılması ayrıca plan ve

uygulamanın her aşmasında orada yaşayan mahallelinin söz ve karar sahibi olması; kentsel dönüşüm meselesinde yukarıdan gelen bir dayatmanın olmaması; mahalle kültürünün korunduğu ve yerinde dönüşüm anlayışının benimsendiği, yapılı çevredeki plan ve kentsel dönüşüm projeleri ile entegrasyon sağlanarak dönüşümün öncelikle pilot çalışmalar yapılarak hayata geçirilmesi gerektirir.

Doğal Alanlar konusu kapsamında, üstün kamu yararı ilkesinin net bir şekilde tanımlanması ve izinlerin sadece bu amaçla verilmesi (taş ocağı, kum ocağı, katı atık tesisi vb. kullanımlara kesinlikle izin verilmemesi, enerji nakil hattı, baraj, hava alanı, üniversite vb. kullanım izinlerinin de üstün kamu yararı ilkesi aranarak kısıtlanması), koruma-kullanma dengesinin iyi kurulması ve ekosistemin bir bütün olarak ele alınması, büyük ölçekli planlarda mekana özel, birimler arası komisyonların kurulması, tarifiyen ekolojik geçiş köprülerinin yeniden işlevlendirilmesi, güçlendirilmesi, bağlantı yolları ile birbirinden kopan ekolojik alanların sürekliliklerinin sağlanması, Osmanlı zamanından beri kullanılan, gravürlere konu olmuş ve aynı zamanda kültürel açıdan da bir miras alanı olma özelliği gösteren Beykoz Çayırı'nın aslına uygun şekilde, fonksiyonu dışında kullanılmaması, Beykoz Ormanları'nın da "Muhafaza Orman" statüsüne alınması, özel orman alanlarında izin verilen %6'lık yapılaşmanın sadece orman alanlarının işletilmesi amacıyla yapılması, orman alanlarında açılan mesire yerlerinin kapatılması, yaban hayatı olan alanlardan her türlü fonksiyonların kaldırılması, bu alanlara komşu fonksiyonlar tanımlandığında ve inşa edildiğinde, ses, ışık ve yangın engelleyici bariyerler ve tüm koruma önlemlerinin uygulanmasıdır.

Mevcut yasa ve yönetmeliklerin etkin bir şekilde uygulanması, plan öncesi stratejik ÇED raporu hazırlanması ve planın bu rapordan beslenmesi, içme suyu havzaları ile ekoturizm alanları arasındaki çelişkili konuların göz önünde bulundurulması, ömrünü tamamlamış maden ocaklarının ekolojik dönüşümünün sağlanması, kaçak yapılaşmanın önüne geçmek amacıyla drone ile anlık tespit ve kontrol uygulamalarının yapılması; bu durumlarda sert denetim ve yaptırımların uygulanması, orman kadastrounun ve tescil işlemlerinin tamamlanması ayrıca kentsel peyzaj uygulamalarında doğal türlerin kullanımı için envanter ve eylem planı çalışmalarının yapılması ve buna göre hava ve gürültü kirliliğini azaltacak, yutak görevi görecektir bitkilendirme çalışmalarının yapılması, bu bitkilendirme çalışmaları için de üretim alanları oluşturulması, yine özellikle yaz aylarında ortaya çıkan su ihtiyacını azaltmak için bitki seçiminin kurakçıl ve suya dayanıklı bitkiler olacak şekilde seçilmesi ve yağmur suyu hasadının yapılabilmesi için teşvikler verilmesidir.

Son olarak Beykoz'da bir araya gelinerek halkın etkin bir şekilde bilgilendirilmesi, dayanışma ağlarının güçlendirilmesi ve etkinliklerin yapılması şeklindedir.

Kültürel Miras ve Koruma konusu kapsamında, koruma amaçlı imar planlarında bütüncül bir yaklaşımın belirlenmesi ve kurumlar arası eşgüdümün sağlanması, bu planların kültürel miras değerleri gözetilerek oluşturulan stratejik plan/planlar özelinde üretilmesi, yanı sıra sözlü tarih çalışmaları ile tespit çalışmalarının yapılmasıdır.

Kültürel miras ve koruma konusunda eğitim ve projeler ile başta yerel halk olmak üzere farkındalığın artırılması, bu kapsamda yerel yönetimlerin, muhtarlıkların ve STK'ların beraber proje geliştirmesi ayrıca endüstri miras alanları içerisinde müze, sergi, etkinlik ve atölyelerin düzenlenmesidir.

Son olarak ilçedeki turizm kapasitesinin belirlenerek, turizm çeşitliliğinin oluşturulması ve turizmin tek noktada yığılmasına engel olunması; kültür ve turizm odaklı rotaların oluşturulması ve özellikle konut alanlarında, karma kullanım kararlarından sakınılması şeklindedir.

Ekonomi konusu kapsamında, öncelik olarak Tarım ve Orman Bakanlığı'nın arazi kullanım planlaması çalışmasının tamamlanması, mülkiyet sorunu olan alanlarda tarımsal üretim tespit komisyonlarının kurulabileceğidir.

Tarımsal-eko turizm uygulamalarının işletilmesi, büyük parsellerde iyi tarım uygulaması kapsamında sertifikalı üretimin desteklenmesi, başarılı kooperatif örneklerinin incelenmesi ve bu örneklerin Beykoz'da hayata geçirilmesi, yine kooperatifler konusunda çiftçiye eğitim ve destek verilmesi ve bu kapsamda pilot bölge olarak seçilen bir köyde kooperatif kurularak işletilmesi şeklindedir.

Sosyal ve Kültürel Yaşam konusu kapsamında, mevcut kamu ve özel, kültürel tesisler, tiyatro salonları, spor tesislerine yapılacak yatırımlar ile kapasite ve çeşitliliğin arttırılması, spor tesislerinde bulunan yaş sınırının kaldırılması, imar planlarında yeni sosyal ve kültürel donatılara ilişkin düzenlemelerin yapılması, yapılacak düzenlemeler ile ilgili kadın, genç, çocuk, engelli ve yaşlıların katılımcı şekilde fikirlerinin alınmasıdır.

Proje bazında sosyal konut, donatı alanları üretimini sağlayacak kamu, vatandaş, özel sektör işbirliği modellerinin geliştirilmesi, İBB'nin kendi arazilerinde öncelikli olarak sosyal konut içerikli pilot projeler üretmesi, detaylı analiz çalışmaları ile sorun alanlarının ortadan kaldırılmasıdır.

Beykoz'un bir üniversite ilçesi olması, spor okullarının açılması, orman ve denizlerin spor aktiviteleri için kullanılarak korunması (izcilik, yelken, trekking, kürek, kamp vb.), yerel sanatların canlandırılmasına yönelik kirleticiliği olmayan küçük imalat sanayinin teşvik edilmesi (cam, ahşap işleme, eş sanatları vb.), kent tarımının geliştirilmesi; desteklenmesi, modern tarım, organik tarım, hayvancılık ve arıcılık faaliyetlerinin teşvik edilmesi, kırsal mahalle tanımının yapılması, "kendin üret kendin kullan" gibi modellerin üretilmesi, sürdürülebilir turizm ve rekreatif faaliyetlerin desteklenmesi, yerel halk ve göçmenler arası sosyal uyumun sağlanması ve istihdamın arttırılması yine kentsel tarımda engellilerin üretime dahil edilerek istihdamın arttırılması ve sosyal entegrasyonun sağlanması şeklindedir.

Beykoz İlçesi planlama gündemine dair bölgede görev, yetki ve sorumluluğu bulunan paydaşları bir araya getirmek amacıyla Başkanlığımızca 28 Eylül 2021 Salı günü İBB Beykoz Korusu Sosyal Tesislerinde düzenlenen **Beykoz Planlama Gündemi Çalıştayı**, İBB Şehir Planlama Müdürü Fatih DOĞAN'ın kapanış konuşması ile sona ermiştir.

Katkılarından dolayı tüm katılımcılarımıza teşekkür ederiz.

